BIULETYN
INFORMACYJNY

PRAWDA
O KOMUNIZMIE

POK

1939

ROK III (VIII)

ZESZYT 1 (54)

WARSZAWA — KREDYTOWA 16 m. 25 — TEL. 610-92

TREŚĆ ZESZYTU:

AKCJA PRZECIWKOMUNISTYCZNA

Le présent numéro contient les articles suivants:

Biuletyn Informacyjny P. O. K. jest organem walki, prowadzonej przez Centralne Biuro Porozumienia Antykomunistycznego. (Warszawa, Kredytowa 16 m. 25. P. K. O. Nr 25.113).

Statut Porozumienia Antykomunistycznego wysyłany jest po nadesłaniu znaczków pocztowych za Zł. 0,30.

BIERNOŚĆ UCZCIWYCH – W SKUTKACH STRASZLIWSZA –NIŻ CZYN NIKCZEMNYCH–

Biblioteka Jagiellońska
1002258749

Zadania Biuletynu P. O. K.

Rozpoczynamy trzeci tom Biuletynu Informacyjnego P. O. K., a jeśli doliczyć pięć tomów „Walki z bolszewizmem", której Biuletyn jest ciągiem dalszym, to numeracja bieżąca głosi — *tom ósmy.*

Biuletyn w dwóch tomach objął 592 stronice, „Walka z bolszewizmem" ogółem 1140 stron, a więc łączny dorobek czyni 1732 strony, kilkaset gruntownych artykułów, kilkaset ujawnionych dokumentów, kilkanaście poważnych i udokumentowanych rozpraw, dużo bieżących informacyj. Całość — tworzy jedyny w literaturze badawczej polskiej wszechstronny informator, o encyklopedycznej wartości, bez którego trudno się dziś obejść, jeśli się chce poważnie i objektywnie sprawę komunizmu i S. S. S. R. ocenić.

Jakie są zadania Biuletynu P. O. K.?

Biuletyn podaje informacje i ogłasza dokumenty, demaskujące działalność wywrotową rządu sowieckiego, Trzeciej Komunistycznej Międzynarodówki (Moskwa) i Czwartej Komunistycznej Międzynarodówki (Bronstein - Trocki); podaje również wskazówki do akcji przeciwkomunistycznej, w głębokiej świadomości, że w całej Polsce wzmaga się wielki ruch odrodzenia religijnego i narodowego, który złamie ofensywę czerwonego rozkładu.

Ruch ten idzie po przez wszystkie partie polityczne, po przez wszystkie warstwy społeczne, rozkwita w całym Narodzie Polskim, zarówno wśród rządzących, jak i wśród rządzonych.

Ale wszelka rozumna akcja przeciwko czynnikom rozkładu musi być oparta na sumiennych badaniach, rzetelnej wiedzy, dokładnych informacjach.

Biuletyn P. O. K., jako organ Centralnego Biura Porozumienia Antykomunistycznego, w tej właśnie dziedzinie pełnił i nadal pełnić pragnie swoją narodową służbę.

Materiały dokumentacyjne i artykuły, ogłaszane w Biuletynie, prosimy jak najszerzej zużytkowywać przez naszych Czytelników i Przyjaciół.

Z Biuletynu P. O. K. można wszystko przedrukować, bez potrzeby powoływania się na nas, jako na źródło informacyj.

Biuletyn P. O. K. rozsyłany jest wyłącznie według rozdzielnika i imiennie zgłoszonych prenumeratorów, przy czym prenumerata nie jest przyjmowana na mniejszą ilość, jak trzy kolejne zeszyty, co wynosi złotych trzy wraz z przesyłką pocztową.

W księgarniach i kioskach Biuletyn P. O. K. nie jest sprzedawany, gdyż nie jest przeznaczony dla mas.

Ofensywa hitleryzmu i akcja przeciwkomunistyczna.

W kwietniu 1939 r. C. B. P. A. opublikowało komunikat Nr. 13 w sprawie ofensywy hitleryzmu i akcji przeciwkomunistycznej. Nakład tego komunikatu został wyczerpany w przeciągu paru tygodni. Równocześnie bieg wydarzeń politycznych potwierdził całkowicie słuszność stanowiska, przedstawionego w komunikacie Nr. 13. Otrzymując nadal z różnych stron Rzeczypospolitej liczne żądania nadsyłania nowych egzemplarzy komunikatu, C. B. P. A. postanowiło wydać drugi jego nakład, rozszerzony i uzupełniony niektórymi aktualnymi dokumentami, przedyskutowanymi na Walnym Zgromadzeniu P. A. Treść tego komunikatu podajemy w całości.

Wypadki ostatnich miesięcy, grożące wybuchem wojny światowej, a zwłaszcza rozpoczęta ofensywa Niemiec na wschód Europy, bezpośrednio zagrażająca naszej Rzeczypospolitej, odsunęły chwilowo na dalszy plan w umysłach i uczuciach Polaków zagadnienie walki z komunistyczną akcją wywrotową.

Wystarczy spojrzeć na mapę, aby zrozumieć, że Niemcy hitlerowskie okrążają nas od południa i od północy, przygotowując sobie dogodne strategicznie pozycje do bezpośredniego ataku na Polskę. W związku z tym propaganda niemiecka rozwija dużą aktywność, starając się osłabić nasze ośrodki: siły moralnej, siły woli, siły myśli i siły materialnej. Nic tedy dziwnego, że góruje w nas wszystkich zagadnienie złamania tego bezpośredniego niebezpieczeństwa i przygotowania drugiego Grunwaldu, prowadzącego nie tylko do odparcia wroga, lecz do zwrotu wszystkich ziem Polsce przez Niemcy w toku dziejów zrabowanych.

Nie można jednak zamykać oczu na istniejące nadal niebezpieczeństwo komunistycznej roboty rozkładowej. Nie można zamknąć oczu na istnienie Kominternu i rządu sowieckiego w Rosji, na intensywną działalność wywrotową IV-tej Międzynarodówki, na stale dwuznaczną politykę Z. S. S. R. i na szerzoną w pewnych ośrodkach niebezpieczną propagandę sojuszu militarnego Polski z Sowietami.

W poczuciu konieczności dania należytych informacyj i wskazówek w akcji przeciwkomunistycznej Oddziałom Porozumienia

Antykomunistycznego, jak i wszystkim stowarzyszeniom zrzeszonym w Porozumieniu Antykomunistycznym i utrzymującym z nim kontakt, oraz całemu społeczeństwu polskiemu, Walne Zgromadzenie P. A. postanowiło podać do wiadomości publicznej szereg poniższych informacyj i stwierdzeń.

Opanowanie Czecho-Słowacji przez hitlerowskie Niemcy.

Opanowanie Czecho-Słowacji przez hitlerowskie Niemcy stało się możliwe nie tylko dzięki przewadze militarnej Niemiec, nie tylko przez podstępną propagandę i politykę hitlerowską, nie tylko przez błędy rządu czechosłowackiego, lecz przede wszystkim przez rozkład duszy narodu, przez rozkład jego woli i zniszczenie gotowości ponoszenia ofiar dla własnej niepodległości. Ten rozkład został przeprowadzony stopniowo, w biegu szeregu lat, przez jawnie w Czechosłowacji działające organizacje komunistyczne, które systematycznie niszczyły podstawy duchowej siły i zdrowia narodu, podkopywały wiarę religijną, bezinteresowny patriotyzm, zdrowy instynkt samozachowawczy, zaufanie we własne siły. Dziś już jest faktem historycznym pozorny paradoks, że komunizm spreparował Czechosłowację do pochłonięcia jej przez hitleryzm. Płynie stąd dla nas wielka nauka dziejowa: jeśli chcemy skutecznie przeciwstawić się nawale germańskiej lub wszelkiej innej, musimy być narodem duchowo zdrowym, silnym moralnie i materialnie, gotowym do walki do ostatniego tchu z każdym, kto nam zagraża. Zdrowie zaś duchowe i siłę Narodu wzmocnimy: a) przez pozytywną pracę nad wzmożeniem czynników, tę siłę duchową tworzących; b) przez wytężoną zgodną pracę nad wzmożeniem naszej militarnej i materialnej samodzielności; c) przez akcję niszczącą robotę wrogów Polski, zmierzających do podkopania przede wszystkim naszej siły duchowej. Do tych czynników w pierwszym rzędzie zaliczyć musimy komunizm i dla tego walkę z nim należy prowadzić nieustępliwie nadal, pamiętając, że walka ta jest równocześnie pewnym odcinkiem walki z niemiecką ofensywą. Karna, ofiarna i pełna gotowości wojennej postawa Narodu Polskiego, oraz pogotowie Armii Polskiej, są wspaniałym dowodem naszej duchowej siły i zwartości. Trzeba jednak tę siłę jeszcze wzmóc, aby w dziejowym zmaganiu przełamała ona wszystkie czynniki wrogie Rzeczypospolitej i doprowadziła do decydującego zwycięstwa.

Hitleryzm i komunizm.

Hitleryzm i komunizm tylko jako wyrazy sprzecznych dążeń i interesów zaborczych są sobie wrogie. Natomiast w treści ideologicznej obu tych ruchów politycznych istnieją daleko idące zbieżności. Wskażemy najważniejsze: 1. Obydwa głoszą i stosują w praktyce zasadę siły przed prawem, zasadę gwałtu, kłamstwa i oszustwa, zarówno w polityce zagranicznej jak i wewnętrznej własnych państw. 2. Obydwa głoszą i przeprowadzają w praktyce (choć na razie nieco odmiennymi metodami) bezwzględną walkę z chrześcijaństwem. 3. Obydwa głoszą i przeprowadzają w praktyce bezwzględny totalizm państwowy, stawiający interes państwa (a w praktyce interes grupy dyktatorsko państwem rządzącej) ponad wszelkie interesy i prawa duchowe i materialne jednostki, rodziny i narodu; stawiają te własne interesy ponad wszelkie prawa boskie i ludzkie, zakuwając człowieka w niewolę duchową, społeczną i materialną, dochodząc do wprowadzenia w życie zasad całkowitego niewolnictwa we wszelkich dziedzinach i rozbijając rodzinę, a młodzież sprowadzając na bezdroża upadku moralnego. 4. Obydwa te ruchy realizują zasadę całkowitego ujarzmienia życia gospodarczego przez rządzącą monopartię; w Sowietach drogą powszechnego wywłaszczenia z wszelkiej własności, w Niemczech drogą zbiurokratyzowania własności i podporządkowania jej hitlerowskiemu aparatowi urzędniczemu. 5. Wreszcie, obydwa te ruchy są niezmiernie płytkie pod względem ideologicznym, nie posiadają elementów statycznych, pozwalających na ustabilizowanie spokojnego życia jednostki i narodu. Są to ruchy, których treścią i racją bytu jest permanentna rewolucja na wewnątrz (w Sowietach ciągłe „czystki", rozstrzeliwania, ciągłe gwałtowne zmiany i walka z „wrogami rewolucji", burżujami, kułakami, trockistami, bucharinowcami, agentami kapitału etc.; w Niemczech ciągła walka z „wrogami narodu", wrogami hitleryzmu, ciągłe zduszanie jednostki i wszelkich swobód obywatelskich). Na zewnątrz zaś oba te ruchy organizują ekspansję zaborczą, imperialistyczną, bądź w imię „światowej rewolucji komunistycznej" (Sowiety), bądź w imię „zaspokojenia życiowej przestrzeni" (Niemcy).

Jest rzeczą oczywistą, że obydwa te ruchy prowadzą podległe im narody nie do pokoju, lecz do katastrofy, która może wstrząsnąć całym światem, a najdotkliwiej odczuć ją może Polska, jako położona między Niemcami hitlerowskimi i Rosją sowiecką.

Z punktu widzenia naszego niepodległego bytu państwowego, jak również podstaw naszej kultu-

ry duchowej katolickiej i narodowej, jednakowo wrogim dla nas w zasadzie jest zarówno zaborczy imperializm niemiecki i hitlerowska ideologia, jak i zaborczy imperializm sowiecki i ideologia komunizmu.

Są jednak różnice między hitleryzmem i komunizmem. Hitleryzm zwalcza żydostwo własne i międzynarodowe, komunizm zaś z żydostwem ściśle współpracuje, a jak świadczy szereg faktów i dokumentów, komunizm może być nawet poczytywany za narzędzie światowej organizacji żydowskiej. Następnie, hitleryzm wysuwa hasła rasizmu i pruskiego szowinizmu, a komunizm propaguje międzynarodowość i tępi nacjonalizm.

Mimo jednak tych różnic, istnieje możliwość daleko idącej współpracy hitleryzmu i komunizmu na rozmaitych polach, gdyż poglądów zbieżnych jest dużo. (Podobnie zapatruje się na te możliwości Rauschning, były hitlerowski prezydent Gdańska, który zerwał z hitleryzmem, przebywa obecnie w Szwajcarii i opublikował książkę „Die Revolution des Nihilismus“, niezmiernie obciążającą hitleryzm).

Poglądy te znalazły potwierdzenie w parokrotnych próbach w toku kwietnia i maja 1939 r. nawiązania przez rząd niemiecki ściślejszego kontaktu i współdziałania z rządem sowieckim, przy czym rząd niemiecki wysuwał propozycje wspólnego z Sowietami zaatakowania Polski. Ujawnienie przez polski rząd (m. in. rozmowa min. Becka z bolszewickim ambasadorem Potiomkinem) propozycyj niemieckich (plan marsz. Goeringa) przedłożonych w swoim czasie Polsce, a zmierzających do wciągnięcia Polski w realizację niemieckich zamysłów wojny z Sowietami i podziału państwa sowieckiego — zdemaskowały fałszywą grę niemiecką i przyczyniły się do utrudnienia rozmów niemiecko-sowieckich, ułatwiając rozmowy francusko-angielsko-sowieckie.

Nie należy się jednak łudzić, aby Niemcy zaniechały na dłuższy czas prób porozumienia się z Sowietami, a Sowiety aby zawsze miały zajmować stanowisko negatywne wobec rozmaitych propozycyj niemieckich. Wszystko w tych sprawach zależy od międzynarodowej sytuacji politycznej, od sytuacji na tworzących się frontach i od tzw. „koniunktury rewolucyjnej“, o której jest mowa w dalszym ciągu komunikatu.

Z punktu zaś widzenia ideologicznego, komunizm jest dla Polski niebezpieczniejszy, niż hitleryzm. Komunizm bowiem jest zarazą, której ulegać mogą i Polacy: są przecież Polacy-komuniści. Trudno jednak sobie wyobrazić Polaków-hitlerowców.

Nigdy jednak nie należy zapominać, że hitleryzm jest współczesnym wyrazem odwiecznego niemieckiego zaborczego ducha, dobrze nam — Polakom — znanego.

Stanowisko Rosji sowieckiej.

Stanowisko Rosji sowieckiej wobec zaszłych i dojrzewających wypadków jest dwuznaczne, lecz najzupełniej zrozumiałe i logiczne, jeśli uprzytomnimy sobie naczelną doktrynę sowieckiej polityki zagranicznej. Sformułował ją swego czasu Lenin, rozwinął następnie Stalin. Materiały w tej sprawie publikowaliśmy parokrotnie [1]). Streścimy je jeszcze raz. Głównym zadaniem sowieckiej polityki zagranicznej (wspieranej przez równoległą akcję Kominternu), jest: a) odsunąć groźbę wojny państw niekomunistycznych z Z. S. S. R.; b) popierać wybuch wszelkich konfliktów wojennych między państwami niekomunistycznymi; c) dążyć do przekształcenia każdej wojny w wojnę domową; d) nie angażować państwa sowieckiego w żadną bezpośrednią wojnę aż do czasu, gdy zjawi się koniunktura wywołania rewolucji komunistycznej winnych państwach lub w koloniach; e) popierać rewolucje „demokratyczne" i marksistowsko-komunistyczne w innych państwach.

Podstawowe założenia taktyczne zagranicznej polityki sowieckiej oświetlił Stalin w sposób następujący:

„Nie wolno nam zapominać słów Lenina, że dużo zależy w naszym dziele od umiejętności odsuwania nieuniknionej wojny ze światem kapitalistycznym do tej chwili, kiedy dojrzeje rewolucja proletariacka w Europie, lub kiedy dojrzeją rewolucje w koloniach lub też wreszcie do chwili, kiedy sami kapitaliści zaczną się między sobą bić... Oto dla czego utrzymywanie stosunków pokojowych z krajami kapitalistycznymi jest dla nas koniecznością" (Stalin, w **Correspondence Internationale** z dnia 14 grudnia 1927 r. str. 1893).

Metodę działania sowieckiej polityki zagranicznej charakteryzują słowa *Stalina* z sierpnia 1935 roku:

...„Nasza siła polegała zawsze na umiejętności wykorzystania przeciwieństw i antagonizmów w obozie naszych burżuazyjnych przeciwników. Prawdziwi komuniści nie rzucają się do ataku z opuszczoną głową, ryzykując przegraną".

„Nie, prawdziwi marksiści umieją dzielić przeciwników i bić ich oddzielnie, łącząc się raz z tymi, a drugi raz z innymi". (Cytujemy wg. książki „Le communisme", pióra G. Demieville, Paris).

---

[1]) Patrz. 1. **Biuletyn Informacyjny P. O. K.**, roczniki 1937, 1938, w szczególności zeszyt 10, 1937, str. 298, artykuł: **„Z. S. S. R. jest podstawą i centralą akcji wywrotowej komunistów w innych państwach"**. 2. H. Glassa: **„Ofensywa komunizmu i drogi przeciwdziałania"**, na str. 51—56. 3. H. Glassa: **„Międzynarodówki socjalistyczno - komunistyczne, eksploatujące sprawę robotniczą"**, na str. 64—77.

W ostatnim oficjalnym programie Kominternu („Programma i ustaw Kommunisticzeskogo Internacionała"), wydanym w Moskwie w 1936 r. i dotychczas obowiązującym Komunistyczną Międzynarodówkę i Sowiety, potwierdzono i rozwinięto bardzo szeroko zarówno te zasadnicze cele rewolucyjne „pierwszego państwa komunistycznego", jak i całą taktykę wywrotową, dla której Z. S. S. R. jest podstawą i punktem wyjścia.

Również w publicznym przemówieniu Stalina, wygłoszonym w marcu 1939 r. na XVIII zjeździe bolszewickiej partii (W.K.P.b.) w Moskwie, znajdujemy potwierdzenie tych podstawowych założeń sowieckiej polityki zagranicznej, mającej na celu przede wszystkim wywołanie rewolucji komunistycznej w innych państwach. Stalin m. in. nakazywał:

...„Zachować ostrożność i nie dać wciągnąć w konflikty wojenne naszego kraju"...

...„Wzmacniać międzynarodowe związki przyjaźni między pracującymi wszystkich krajów"...[2]).

W świetle wyżej pokrótce przedstawionych zasad sowieckiej polityki zagranicznej zrozumiałym jest duże „nieoficjalne" zaangażowanie się Sowietów w wojnie w Chinach przeciwko Japonii przy równoczesnym unikaniu otwartej wojny między Z. S. S. R. i Japonią. Zrozumiałym jest „nieoficjalne" zaangażowanie się Sowietów w rewolucji w Hiszpanii. Zrozumiałym jest również obecne dwuznaczne stanowisko rządu sowieckiego, pragnącego wybuchu konfliktów zbrojnych w Europie i w innych częściach świata, lecz równocześnie dążącego do uchronienia państwa sowieckiego („bazy światowej rewolucji komunistycznej") od bezpośredniego wciągnięcia w wir dojrzewającej wojny światowej. Rząd sowiecki manewruje, podpisze może kilka paktów (które prawdopodobnie w całości nie będą dotrzymane), lecz stara się zachować siły państwa sowieckiego („siły i sztab rewolucji") do czasu, gdy wojna światowa zniszczy inne państwa, zmęczy i rozgoryczy masy ludowe i nakłoni je do przychylnego reagowania na komunistyczną propagandę wywrotową.

Dodać trzeba, że w obecnej sytuacji rząd sowiecki boi się przeprowadzenia powszechnej mobilizacji w Z. S. S. R., gdyż obawia się uzbrojenia własnych mas ludowych, dla których wojna byłaby okazją do wyzwolenia się z komunistycznej niewoli.

---

[2]) Cytujemy z **„Kommunisticzeskogo Internacjonała"**, zeszyt 3, str. 12, oficjalnego organu Kominternu, wydawanego w Moskwie w sowieckiej państwowej drukarni i za sowieckie pieniądze.

W tym stanie rzeczy liczenie na bezpośredni wydatny udział armii sowieckiej w wojnie z Niemcami nie jest uzasadnione, a zbyt bliskie kontakty i sojusze z Z. S. S. R., zwłaszcza państw bezpośrednio z Sowietami graniczących, kryją w sobie nieuchronnie olbrzymie ryzyko celowo przez rząd sowiecki organizowanej „infekcji rewolucyjnej“, której niebezpieczeństwo będzie rosło w miarę przeciągania się wojny i wzrastania zmęczenia i wyczerpania wśród szerokich mas ludności.

Rosja sowiecka i Polska.

Teoretycznie rzecz biorąc, wydawać by się mogło, że Polska w wojnie z hitlerowskimi Niemcami mogłaby liczyć ze strony Sowietów na trojaką pomoc: 1. spokój na granicy wschodniej i przez to możność skoncentrowania większości wojsk przeciwko Niemcom; 2. przewóz i dostawę surowców i uzbrojenia; 3. bezpośrednią pomoc ze strony armii sowieckiej, tj. na sojusz wojskowy.

Praktycznie zaś sprawy te tak się przedstawiają: 1. W pierwszej fazie wojny można liczyć na względny spokój na naszej granicy wschodniej, gdyż Sowiety niewątpliwie wolą obecnie mieć do czynienia z Polską jako mniejszym dla nich przeciwnikiem, nie pragnącym wojny z Z.S.S.R., niż z hitlerowskimi Niemcami, głoszącymi wojnę z bolszewizmem i propagującymi rozbiór Rosji; jednak w miarę przeciągania się wojny granica ta będzie musiała być coraz mocniej zabezpieczana z naszej strony, gdyż będzie wzrastać ekspansja rewolucyjna Sowietów, a w razie niepowodzeń wojennych niemieckich, lub rewolucji w Niemczech, nastąpić może porozumienie niemiecko-sowieckie, skierowane ostrzem przeciwko Polsce. 2. Dostawa surowców jest pod znakiem zapytania, gdyż Sowiety mogą wprawdzie sprzedawać nam pewne ilości rudy manganowej, ropy naftowej, ew. innych surowców, ale rudy żelaznej, miedzi, niklu, aluminium i szeregu surowców, potrzebnych dla prowadzenia wojny, nam nie sprzedadzą, gdyż ich nie mają na eksport. Wykorzystanie Sowietów jako zaplecza, przez które dowożone będą surowce i sprzęt wojenny z innych państw (W. Brytanii, St. Zjedn. etc.), jak również sprzedaż sprzętu wojennego sowieckiego, są to sprawy, co do których niewątpliwie istnieją pewne możliwości, ale ze zrozumiałych względów nie będziemy ich omawiać. 3. Bezpośrednia pomoc armii sowieckiej jest co najmniej wątpliwa, gdyż angażowałaby ona bezpośrednio państwo sowieckie w wojnę z Niemcami, czego właśnie rząd sowiecki pragnie uniknąć, przynajmniej w pierwszym okresie wojny, jak to wyżej uzasadniliśmy. Z punktu widzenia naszego interesu państwowego i narodowego, wpuszczenie wojsk sowieckich na teren

Polski (np. na linii Wileńszczyzna—Litwa—atak na Prusy Wschodnie) byłoby *szaleństwem*, gdyż wojsk tych już inaczej jak siłą nie dałoby się usunąć, a militarna wartość tych wojsk przy obecnym stanie armii sowieckiej wzbudza poważne wątpliwości, podczas gdy najzupełniej pewną rzeczą byłoby przerzucenie do Polski w tych wojskach *dużej ilości dobrze wyszkolonych agentów komunistycznych*. Gdyby więc gdziekolwiek w społeczeństwie polskim ktokolwiek próbował propagować myśl sojuszu militarnego z Sowietami i wpuszczenia wojsk sowieckich do Polski, *należy się takiej propagandzie z całą stanowczością przeciwstawić, jako niebezpiecznej w swych skutkach dla naszego niepodległego bytu.*

Nowe dyrektywy Kominternu.

W marcu br. na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego Kominternu w Moskwie stwierdzono, że *partia komunistyczna w Polsce* (K. P. P.) *zakończyła już reorganizację wewnętrzną i jest gotowa do dalszych zadań rewolucyjnych*. Mamy więc obecnie potwierdzenie, że wszystkie głośno przez komunistów i socjalistów w połowie 1938 r. rozpuszczane wiadomości o likwidacji K. P. P. były tylko manewrem, który zresztą zdemaskowaliśmy już w 1938 r.[3]). Ostatnie instrukcje czerwonej Moskwy bardzo energicznie przypominają komunistom w Polsce, że są oni „żołnierzami Kominternu" i że winni być gotowi do wykonania wszelkich rozkazów Moskwy.

Gdyby więc dyplomaci sowieccy zapewniali, że Sowiety zaniechały czy zaniechają akcji wywrotowej agentur Kominternu w Polsce, to te zapewnienia nie powinny w nikim w Polsce budzić zaufania. Żadne tego rodzaju obietnice nie będą dotrzymane, jak nie był dotrzymany art. V Traktatu Ryskiego, jak nie były dotrzymane *nigdy* żadne tego rodzaju zobowiązania, dawane przez Sowiety w różnych okresach rozmaitym państwom.

Z wiadomości, jakimi rozporządza Centralne Biuro Porozumienia Antykomunistycznego, wynika, że zreorganizowana partia komunistyczna w Polsce, będąca agenturą sowiecką, ma kierować się w swojej działalności propagandowej następującymi wskazówkami:

a) *utwierdzać w masach ludu polskiego miejskiego i wiejskiego przeświadczenie, że Sowiety są naszym naturalnym sojusznikiem w obronie niepodległości Polski przed hitlerowskimi Niemcami;*

---

[3]) Por. **Biuletyn Informacyjny P. O. K.**, zeszyt 6—7, 1938 r., str. 167—172.

b) rozpowszechniać w tych masach pogląd, że niepodległość Polski da się obronić przed ofensywą hitleryzmu tylko wtedy, kiedy „lud" w Polsce weźmie władzę w swoje ręce.

W praktycznym wykonaniu słowo „lud" zastępowane ma być, zależnie od okoliczności, terminem „świat demokracji" itp.

Nie mają bowiem zasadniczego znaczenia dla komunistów drogi doprowadzenia do wstrząsów rewolucyjnych w odpowiednim momencie w Polsce, ważny natomiast jest ich skutek — rewolucja komunistyczna, która byłaby zapoczątkowana przez t. zw. rewolucję „demokratyczną", lub jakąkolwiek inną formę rozruchów.

Są więc to dyrektywy, idące po linii taktyki „antyfaszystowskiego frontu ludowego", uchwalonej w 1935 r. na VII Kongresie Kominternu, lecz dostosowane do obecnej sytuacji politycznej w Polsce. Trzeba się więc liczyć z tym, że może u nas nastąpić ożywienie akcji w stylu „frontu ludowego". Nie tak dawno przecież prasa socjalistyczna domagała się legalizacji partii komunistycznej w Polsce, a hasła, zaczerpnięte z kominternowskiego słownika „frontu ludowego" były i są szeroko i jawnie rozpowszechniane.

W pewnym okresie wojny może również wystąpić niebezpieczeństwo sowieckiej akcji dywersyjnej i sabotażowej, z którą mieliśmy już do czynienia w przeszłości.

Wszystkie więc czynniki przeciwkomunistyczne w Polsce informujemy i ostrzegamy przed zbliżającą się zmienioną (co do formy) działalnością wywrotową agentów czerwonej Moskwy.

Wnioski.

Z przedstawionych wywodów, faktów i sumiennej analizy sytuacji politycznej i zasadniczych celów polityki sowieckiej, wynikają dla nas następujące wnioski:

1) że nie należy ufać Sowietom;
2) że należy prowadzić nadal akcję przeciwkomunistyczną i energicznie przeciwdziałać propagandzie prosowieckiej, zmierzającej do uśpienia czujności społeczeństwa polskiego i zmniejszenia odporności mas ludu miejskiego i wiejskiego na agitację komunistyczną;

3) że na naszej granicy wschodniej musimy być nadal bardzo czujni;

4) że należy przeciwdziałać wszelkim pomysłom sojuszu militarnego Polski z Sowietami, a za zupełnie niedopuszczalne i dla Polski w najwyższym stopniem niebezpieczne uznać jakiekolwiek projekty wpuszczenia na ziemie Rzeczypospolitej choćby najmniejszego oddziału bolszewickich wojsk;

5) że wyżej przedstawione, ostrożne i słuszne stanowisko, bynajmniej nie wyklucza umów handlowych Polski z Sowietami, dostawy sprzętu wojennego i wykorzystania w pewnej mierze rosyjskich ziem jako zaplecza, w zakresie, który uzna nasz rząd za wskazany, przy ewentualnej pomocy naszych sojuszników: Francji i Anglii — jako nie mających wspólnej granicy europejskiej z Sowietami;

6) że skoro Sowiety przygotowują się do rewolucyjnego eksploatowania wyczerpania moralnego, psychicznego i materialnego szerokich mas, to zadaniem naszym jest czujne śledzenie tych przygotowań, ich sparaliżowanie i zniszczenie.

Nie wolno więc nam akcji przeciwkomunistycznej w Polsce osłabiać. Przeciwnie — musimy ją spotęgować.

AKCJA PRZECIWKOMUNISTYCZNA.

Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego.

W maju 1939 r. odbył się doroczny zjazd Porozumienia Antykomunistycznego. Program zjazdu obejmował m. in. 1) Sprawozdanie Naczelnej Rady i Komisji Rewizyjnej, 2) Referat p. t. „Hitleryzm i komunizm. Ostatnie wytyczne komunistycznej działalności w Polsce. Program prac Naczelnej Rady i Centralnego Biura P. A.“.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego.

(w streszczeniu).

W okresie sprawozdawczym (od 15. V. 38 r. do 15. V. 39 r.) zaznaczył się dalszy rozwój prac Porozumienia, obejmującego szersze koła społeczeństwa polskiego, uświadamiającego sobie coraz dokładniej niebezpieczeństwa, jakie grożą Rzeczypospolitej ze strony komunistycznej akcji rozkładowej, kierowanej bądź przez czerwoną Moskwę (Komintern), bądź przez IV-tą Międzynarodówkę Bronsteina - Trockiego.

1. Porozumienie Antykomunistyczne opiera swoją działalność na *statucie*, jest więc jednostką prawną, której cele określa § 2 w następujących słowach:

„P. A. ma na celu zrzeszenie polskich stowarzyszeń społecznych, oświatowych, sportowych, zawodowych, gospodarczych oraz polskich towarzystw wydawniczych i poszczególnych osób, dla uzgodnienia i ożywienia działalności w zakresie zabezpieczenia narodu polskiego i Państwa Polskiego przed szerzoną w kraju propagandą rewolucij społecznej“ [1]).

2. *Zarządem* głównym P. A. jest Centralne Biuro P. A., składające się z 9 osób. Naczelna Rada składa się z 24 osób. Stała praca C. B. P. A. polega przede wszystkim na badaniach, zbieraniu informacyj, opracowywaniu wydawnictw, biuletynów, komunikatów, udzielaniu informacyj, organizowaniu kursów, wykładów, odczytów itp. propagandzie uświadamiającej. W okresie sprawozdawczym czynne były następujące sekcje: 1) sekretariat, 2) sekcja organizacyjna, 3) sekcja skarbowa, 4) sekcja studiów, wydawnictw i informacji, 5) sekcja kobieca, 6) sekcja wiejska, 7) sekcja zagraniczna, 8) biblioteka i czytelnia. Organizują się nowe sekcje: a) kursów i odczytów, b) religijna, c) przemysłowa, d) robotnicza, e) filmowa.

3. *Zebrania, objazdy i korespondencja.* W okresie sprawozdawczym wpłynęło do sekretariatu 475 pism, wysłano ponad 3000. Okólników wysłano do zrzeszonych i zaprzyjaźnionych organizacyj 6, w nakładzie 5000 egz. Zebrań C. B. P. A. i sekcyj odbyło się 51. Objazdów dokonano 54, w tym 2 wyjazdy zagranicę do „Entente Internationale Anticommuniste“ w Genewie.

4. *Propaganda przeciwkomunistyczna:*

a) Odczyty. Wygłoszono w sumie 177 odczytów i referatów w szeregu miast, na najrozmaitsze tematy, związane z pracami Porozumienia. Poziom wykładów był rozmaity, od uniwersyteckiego do b. popularnego, obliczonego na szerokie masy ludowe. Ponadto dostarczono kilkudziesięciu prelegentom materiały do odczytów.

---

[1]) Statut P. A. wysyłany jest przez Administrację Biuletynu P. O. K. po nadesłaniu znaczkami pocztowymi zł 0.30.

b) Kurs antykomunistyczny. Kurs taki odbył się w marcu 1939 r., trwał trzy dni, obejmował 18 godzin wykładów, stale uczęszczających słuchaczów było 48 osób. Kursy takie będą organizowane w przyszłości 2 razy do roku.

c) Redakcja Biuletynu Informacyjnego P. O. K. Obejmuje 60-ciu współpracowników, którzy przeprowadzają szereg badań i studiów. Wyniki tych badań ogłasza się częściowo w Biuletynie, częściowo zużytkowuje się w inny celowy sposób.

d) Redakcja „Współczesnego Życia", obejmuje grono współpracowników, głównie pań, z sekcji kobiecej. Charakter pisma został rozszerzony. Jest to jedyne popularne pismo przeciwkomunistyczne (w ścisłym znaczeniu) w Polsce.

e) Informacje dla prasy codziennej. Podawane były przez: 1) specjalne wydanie „B" Biuletynu, 2) rozmowy z przedstawicielami poszczególnych redakcyj, 3) doręczanie materiałów, 4) udzielanie wskazówek i udostępnianie książek, broszur i pism, znajdujących się w bibliotece C. B. P. A.

f) Biblioteka i czytelnia. Dostępna jest dla badaczy, autorów, publicystów, dziennikarzy i działaczy społecznych, politycznych itp. Obejmuje 700 tomów, szereg tek materiałów i dokumentów, oraz 93 czasopisma (sowieckich 21, polskich 58, różnych zagranicznych 14). Ponadto biblioteka posiada biuletyny antykomunistyczne z szeregu państw.

g) Wydawnictwa. Ten dział pracy rozwija się nadal pomyślnie. Informacje podajemy w osobnym punkcie.

5. *Wydawnictwa.* Organem C. B. P. A. jest Biuletyn Informacyjny P. O. K., a sekcja kobieca wydaje popularne „Współczesne Życie". Z inicjatywy C. B. P. A., a częściowo w opracowaniu członków P. A., ukazały się w okresie sprawozdawczym następujące wydawnictwa:

a) „Biuletyn Informacyjny P. O. K." — 8 zeszytów, II-gi tom, rocznik 1938, str. 264.

b) Książka: „Międzynarodówki socjalistyczno - komunistyczne, eksploatujące sprawę robotniczą". Str. 138.

c) Książka: „Inteligencja w straży przedniej komunizmu". Ks. dr Stefan Wyszyński. Str. 148.

d) Książka: „Fałsz podanej ręki". Spolszczyła A. Zdanowska. Str. 64.

e) Książka: „Górnik francuski w państwie sowieckim". Przekład z francuskiego. Str. 127.

f) Broszurka: „Ziemia dla chłopów". (J. Mariański).

g) Broszurka: „Jak przeprowadzane są roboty polne w komunistycznym państwie". (J. Mariański).

h) Broszurka: „Wyzwolona kobieta — szczęśliwe dziecko". (Dr M. Śliwińska - Zarzecka).

i) Broszurka: „Na barykady ludu roboczy".

j) Komunikat w sprawie ofensywy hitleryzmu i akcji przeciwkomunistycznej. (C. B. P. A.).

k) Pismo: „Współczesne Życie". 12 numerów. (Red. Z. Zaleska).

l) Plakat dwubarwny przeciwkomunistyczny.

Razem za rok sprawozdawczy 115.800 egzemplarzy wydawnictw, a za lata 1937 i 1938 ogółem 27 różnych książek, broszur i pism w nakładzie 262.700 egzemplarzy.

6. *Ekspertyzy sądowe.* W okresie sprawozdawczym członkowie P. A. przeprowadzili dwie ekspertyzy sądowe, na podstawie których zapadły wyroki: 1) w jednej sprawie skazujący za działalność komunistyczną i 2) w drugiej sprawie, ujawniający wpływ myśli komunistycznej na organizację w założeniu swoim niekomunistyczną.

7. *Oddziały P. A.* Oddziały P. A. i Komitety Organizacyjne pracują w 8 miastach. W szeregu środowisk C. B. P. A. posiada korespondentów.

8. *Międzynarodowa konferencja i wystawa w Genewie.* W tegorocznej międzynarodowej konferencji antykomunistycznej, zwołanej przez „Entente Internationale Anticommuniste" w Genewie, brała udział delegacja C. B. P. A., wygłaszając referat, zabierając głos w toku obrad, oraz organizując polskie stoisko na międzynarodowej wystawie antykomunistycznej w Genewie.

Referat i program prac.

Referat wygłoszony na Zjeździe obejmował dokumenty i materiały, które zostały częściowo ogłoszone w *komunikacie C. B. P. A.* ok. Nr. 14 z czerwca 1939 r. pod tytułem: *„w sprawie ofensywy hitleryzmu i akcji antykomunistycznej".*[2]*)*. Informacje o wytycznych działalności komunistów w Polsce podawać będziemy w szeregu zeszytów Biuletynu, jak również stopniowo ogłaszać będziemy program akcji przeciwkomunistycznej, nakreślony na Zjeździe.

Uchwały, powzięte na Zjeździe.

Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego powzięło jednomyślnie szereg uchwał, których część ogłaszamy:

1. *W sprawie dotychczasowej linii prac Centralnego Biura Porozumienia Antykomunistycznego.*

„Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego stwierdza całkowitą słuszność i celowość zasadniczej linii prac Centralnego Biu-

---

[2]) Komunikat ten przedrukowaliśmy w całości na str. 2 — 11 w niniejszym zeszycie. (Red.).

ra Porozumienia Antykomunistycznego w okresie sprawozdawczym i aprobuje ogólne wytyczne dalszej akcji przeciwkomunistycznej, przedłożone przez Centralne Biuro Porozumienia Antykomunistycznego".

2. W sprawie kontaktu organizacyj społecznych z C. B. P. A.

„Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego zwraca się do stowarzyszeń społecznych i organizacyj z wezwaniem utrzymania ścisłego kontaktu i nawiązania bliższej współpracy z Centralnym Biurem Porozumienia Antykomunistycznego. W szczególności wezwanie niniejsze dotyczy osób delegowanych do Porozumienia Antykomunistycznego jako przedstawicieli poszczególnych stowarzyszeń".

3. W sprawie katolickiego stanowiska Porozumienia Antykomunistycznego w walce z komunizmem.

„Zważywszy, że naczelną zasadą programu komunistycznego jest materializm i zawzięta walka z religią, obecnie maskowana taktyką „wyciągniętej ręki", Porozumienie Antykomunistyczne, jak dotychczas tak i nadal, będzie w swej pracy opierało się na niewzruszonych fundamentach Chrystusowej nauki, zwalczając objawy indyferentyzmu religijnego, wolnomyślicielstwa, sekciarstwa, a społeczno - ekonomicznym poglądom komunistycznym będzie nadal przeciwstawiało, jako najskuteczniejsze lekarstwo na dzisiejsze bolączki świata, katolicką naukę społeczną, zawartą w encyklikach społecznych Leona XIII i Piusa XI, oraz w encyklice „o bezbożnym komunizmie".[1]).

4. W sprawie oceny hitleryzmu i komunizmu.

„Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego stwierdza, że w ideologii hitleryzmu znajduje się szereg elementów zbieżnych z ideologią komunizmu i że obydwa te ruchy polityczne godzą w podstawy nietylko niepodległego bytu naszego Państwa, ale również w najistotniejsze podstawy naszej cywilizacji katolickiej i narodowej polskiej".

5. W sprawie obrony Rzeczypospolitej.

„Walne Zgromadzenie Porozumienia Antykomunistycznego, w pełni zrozumienia doniosłości chwili dziejowej, obecnie przeżywanej, deklaruje pełną gotowość oddania całego aparatu organizacyjnego i propagan-

---

[1]) Uchwała ta precyzuje zasadniczą postawę P. A. wobec bezbożnego komunizmu. Wyjaśniamy przy tym. że P. A. bynajmniej nie zacieśnia swej akcji przeciwkomunistycznej tylko do katolików, lecz organizacjom wszystkich wyznań chrześcijańskich służy chętnie informacjami i pomocą w działalności antykomunistycznej.

dowego Porozumienia Antykomunistycznego do dyspozycji obrony Rzeczypospolitej, w szczególności na odcinku przeciwdziałania akcji wywrotowej obcych agentur".

* * *

Metodą pracy Porozumienia Antykomunistycznego nie jest tworzenie masowej organizacji, ani jakiejkolwiek narzucanie innym organizacjom lub stowarzyszeniom prac i poleceń organizacyjnych. Porozumienie Antykomunistyczne jest ośrodkiem badań, studiów, informacyj, wskazówek, wydawnictw, propagandy — i służby bezinteresownie całemu społeczeństwu polskiemu w zakresie określonym w statucie P. A.

Kurs przeciwkomunistyczny C. B. P. A.

Uwzględniając konieczność przeszkolenia działaczy antykomunistycznych, zaznajamiania ich z nowymi metodami akcji komunistycznej, poinformowania o nowych wydawnictwach, a przede wszystkim ujęcia pracy w całej Polsce w pewne, planowe formy, Centralne Biuro Porozumienia Antykomunistycznego zorganizowało w dniach 11, 12 i 13 marca rb. trzydniowy kurs antykomunistyczny w Warszawie.

Kurs zgromadził znaczną liczbę uczestników, przedstawicieli różnych organizacji społecznych, tak z Warszawy, jak i z prowincji. Wykłady ograniczone krótkim czasem trwania kursu, obejmowały najważniejsze, zasadnicze zagadnienia.

Ująć je można w dwie grupy: 1) poznawanie komunizmu, 2) akcja antykomunistyczna.

Poznawanie komunizmu obejmowało jego podstawy filozoficzne, ekonomiczne, społeczne, realizowanie programu komunistycznego nietylko na terenie Rosji sowieckiej, ale również czynione próby i u nas, w Polsce. Ponieważ propaganda komunistyczna, jako jednego z najważniejszych chwytów używa przedstawienia mirażu raju stworzonego rzekomo w Sowietach, kurs starał się odtworzyć rzeczywistość sowiecką, w najważniejszych dziedzinach życia. Poszczególne wykłady z tej grupy były następujące:

1. Kwestia reform społecznych, jako punkt wyjścia dla marksizmu, leninizmu, stalinizmu i trockizmu.
2. Poglądy materialistyczne, jako podłoże wolnomyślicielstwa i bezbożnictwa wojującego.
3. Geneza bolszewizmu w Rosji.
4. Struktura i program Kominternu.
5. Komunizm a robotnik.
6. Komunizm a rolnik.

7. Komunizm a młodzież.
8. Komunizm a inteligencja.

Druga grupa wykładów, mająca na celu omówienie najważniejszych metod akcji antykomunistycznej, musiała uwzględnić w pierwszym planie najnowszą taktykę komunistyczną. Naturalnie, w zwalczaniu komunizmu nie wystarczy demaskowanie i paraliżowanie posunięć przeciwnika, lecz wielką uwagę trzeba zwrócić na pracę pozytywną. Trzeba jednak doskonale orientować się w perfidnych metodach Kominternu, aby przed nimi zabezpieczać społeczeństwo. Dlatego wykłady, należące do drugiej grupy, z jednej strony demaskowały nowe chwyty komunistyczne, z drugiej dawały konkretne, pozytywne wskazania. Były to wykłady następujące:

1. „Antyfaszystowski Demokratyczny Front Ludowy".
2. Wpływ myśli komunistycznej na organizacje niekomunistyczne.
3. Katolicka nauka społeczna, jako przeciwstawienie komunistycznego programu społecznego.
4. Metody akcji antykomunistycznej w mieście i na wsi.
5. Przegląd prasy i wydawnictw antykomunistycznych.
6. Ostatni kongres i wystawa Entente Internationale Anticommuniste.

Do wykładu „Przegląd prasy antykomunistycznej" była zorganizowana wystawa najnowszych wydawnictw, w które uczestnicy kursu mogli się zaopatrzyć.

Po wykładach odbywała się ożywiona dyskusja, w której słuchacze bądź to dawali zapytania co do niektórych punktów referatów, bądź, informując o akcji antykomunistycznej na swoim terenie, prosili o odpowiednie wskazówki.

Każdy słuchacz dostawał po każdym wykładzie spis numerów Biuletynu Informacyjnego, w którym dana kwestia była omówiona, a na zakończenie kursu spis najnowszych, a najpotrzebniejszych wydawnictw. Specjalnie zwracano uwagę słuchaczy na następujące prace, oświetlające zagadnienia, poruszane na kursie:

Encyklika o bezbożnym komunizmie.
Ofensywa komunizmu i drogi przeciwdziałania. H. Glass. 1938 r. Katowice.
Międzynarodówki socjalistyczno - komunistyczne, eksploatujące sprawę robotniczą. H. Glass. Katowice 1939 r.
Rosja w obozie koncentracyjnym. J. Sołoniewicz. Lwów 1938.
Górnik francuski w państwie sowieckim. Kleber Legay. Paryż.
Powrót z Z. S. S. R. — André Gide. Warszawa 1937.
Obrzydło nam życie w Rosji. Milik. Kraków 1937.
Inteligencja w straży przedniej komunizmu. Ks. Wyszyński St. Katowice 1939.
Fałsz podanej ręki. Bernoville. Przekład Z. Zdanowskiej. Katowice 1939.
Spółdzielczość socjalistów i chłopów. A. Piątkowski. Warszawa 1938.
Kolektywy rolne w Sowietach. S. Masłow. Warszawa 1938.
Młodzież i G. P. U. B. Sołoniewicz (w druku).

Komintern atakuje młodzież. J. Słoński 1937.
Wpływy Kominternu wśród nauczycieli. H. Glass. Katowice 1938. 3 wyd
Materializm komunizmu. O. Urban. „Wiara i Życie" Nr. 6, r. 1937.
Komunizm a światopogląd katolicki. Ks. Jan Stepa. Poznań 1937.
Akcja katolicka wobec komunizmu. Ks. Pękala, Poznań 1938.
Źródła dzisiejszego bezbożnictwa. Ks. Kwiatkowski. Kraków 1937.

Zwrócono również uwagę uczestnikom kursu na konieczność jaknajszerszego propagowania popularnych wydawnictw antykomunistycznych: miesięcznika „*Współczesne życie*" (Warszawa, Wiejska 3, roczna prenumerata 1,80 zł) i broszurek z serii „*Czerwone sztandary*", wydawanych w Toruniu (adres: MIR, skrzynka pocztowa 43).

Kurs odbywał się w niezwykle poważnym nastroju, świadczącym o mocno wyrobionej wśród uczestników kursu świadomości, że zagadnienia walki z komunizmem wysuwają się na czoło najbardziej palących zagadnień życia wewnętrznego Polski. Bez zniszczenia wszystkich ośrodków zbrodniczej propagandy komunistycznej nie można myśleć o uaktywnieniu sił duszy narodu, o pełnym, tak nam dzisiaj potrzebnym, uzbrojeniu moralnym.

Podaliśmy wyżej spis wykładów na kursie, oraz spis najniezbędniejszych wydawnictw (do których dodać należy dwa tomy Biuletynu P.O.K.), aby ułatwić Oddziałom Porozumienia Antykomunistycznego i innym stowarzyszeniom organizowanie odczytów, wykładów i kursów przeciwkomunistycznych u siebie. Po wszelkie dalsze wyjaśnienia należy się zwracać do Centralnego Biura P. A., Sekcja Kursów i Odczytów (Warszawa, Kredytowa 16, m. 25), listem poleconym.

Międzynarodowa Konferencja Entente Internationale Anticommuniste w Genewie.

Zjazd w Genewie.

Tegoroczna międzynarodowa konferencja E. I. A. w Genewie (w lutym 1939 r.) była trzynastą z kolei. Obesłana była bardzo licznie przez delegatów z rozmaitych państw, a mianowicie obecni byli przedstawiciele samodzielnych organizacyj antykomunistycznych: 1) Belgii, 2) Bułgarii, 3) Czechosłowacji, 4) Danii, 5) Francji, 6) Hiszpanii, 7) Holandii, 8) Japonii, 9) Jugosławii, 10) Polski, 11) Niemiec, 12) Stanów Zjednoczonych, 13) Szwajcarii, 14) Rosji emigracyjnej (rosyjski ruch pracowników chrześcijańskich), 15) Włoch. Nieobecność usprawiedliwiły organizacje 6-ciu państw, m. in. Anglii i Finlandii. Zaś na wystawie międzynarodowej, (o której piszemy w osobnym artykule) były, oprócz wy-

mienionych, jeszcze stoiska Anglii, Portugalii i łączne państw Ameryki Południowej.

Najliczniejszą była delegacja francuska, bo liczyła 27-iu delegatów.

Obrady Konferencji.

Obrady Konferencji rozpoczęły się sprawozdaniem z działalności Ententy, odczytanym przez prezesa, posła p. *Théodore Aubert.*

Prezes Aubert podkreślił znaczny rozwój prac Ententy w 1938 r. Szczególnie rozwinęły się działy pracy, zorganizowane w r. 1937 dla obsługi Hiszpanii, Ameryki łacińskiej, Wielkiej Brytanii i Francji.

Sprawozdanie Ententy podaje imponujący spis wydawnictw od marca 1938 do marca 1939 r., w językach: francuskim, angielskim, niemieckim i hiszpańskim, ujętych w działy: 1) prace nad ogólnymi zagadnieniami bolszewizmu, 2) komunizm a religia, 3) działalność wśród młodzieży, 4) bolszewizm intelektualny, 5) wiadomości z Z. S. S. R., 6) działalność zagraniczna Kominternu i rządu sowieckiego, 7) obsługa specjalna dla Francji, 8) informacje specjalne, 9) wyjątki z prasy sowieckiej, 10) artykuły i wzmianki posyłane do różnych pism we Francji.

W sprawozdaniu znajdował się dokładny przegląd obecnej ogólnej sytuacji światowej z punktu widzenia walki z komunizmem.

Sprawozdawca wypowiada przekonanie, że rząd sowiecki widzi dla siebie jedyne wyjście z kryzysu na drodze wywołania wojny europejskiej, w której Sowiety nie wzięłyby udziału bezpośredniego, natomiast wykorzystałyby ją dla wzniecenia przez sowieckich agentów rewolucji socjalnej.

Charakteryzując obecną metodę akcji wywrotowej, p. Aubert zaznacza, że należy obawiać się powolnej, nie dającej się wyraźnie odczuwać, a jednak nieustającej działalności partii komunistycznej, nie mniej groźnej niż otwarta rewolucja. Bowiem akcja ta, właśnie dlatego, że nie daje się wyraźnie odczuwać, usypia przeciwników. Postępy akcji komunistycznej są często tym niebezpieczniejsze, im mniej dostrzegalne i właśnie dlatego Komintern stara się zamaskować swoją działalność. Naród, który uważa tę pozorną bezczynność komunistów za ich rozbrojenie, popełnia bardzo niebezpieczny błąd.

Oczywiście, pozorna bezczynność komunistów utrudnia znacznie zadanie nasze — ich przeciwników — gdyż usypia opinię publiczną.

Po wyczerpaniu exposé prezesa zabierali kolejno głos przedstawiciele organizacyj różnych państw. Przemówienia te strzeszczamy, podając je w takiej kolejności, w jakiej zostały wygłoszone.

Holandia.

Pierwszy odczytał swoje przemówienie, przedstawiciel organizacji holenderskiej. Mówił on o propagandzie antykomunistycznej, dokonywanej przez koła protestanckie, a więc pastorów, nauczycieli, związki chrześcijańskie. Podkreślił, że rząd holenderski zajmuje mocne stanowisko wobec agitatorów komunistycznych.

Portugalia.

Następnie odczytano referat, nadesłany przez rząd portugalski, w sprawie metod zwalczania komunizmu w Portugalii.

Referat wymienia, że oprócz działalności represyjnej (policja) i propagandy (odczyty, broszury, wydawnictwa, wystawy), rząd portugalski dąży do antykomunistycznego wychowania ludności i społecznego współdziałania, za pomocą różnorodnych organizacyj.

Hiszpania.

Hiszpanię reprezentowało dwóch delegatów, przybyłych wprost z Barcelony i przyjmowanych niezwykle serdecznie. Delegacja hiszpańska, w aureoli bohaterstwa i świeżych zwycięstw, cieszyła się największą popularnością podczas konferencji.

Sekretarz „Comité de Informacion y Actuation Sociale“, skrót „C. I. A. S.“ mówił o metodach akcji antykomunistycznej, prowadzonej przez tę organizację. Oprócz działalności uświadamiającej w kraju, prowadzi ona również propagandę na terenie międzynarodowym, odsłaniając prawdziwe oblicze rządów czerwonych, zwanych niesłusznie republikańskimi. Komitet wydaje biuletyn informacyjny, rozsyłany do prasy zagranicznej.

Prezes CIAS z Barcelony, mówił o stronie politycznej zagadnienia. Stwierdza, że gdyby rządy najpierw królewskie, a potem dyktatura Primo de Rivery, nie były tak tolerancyjne w stosunku do rewolucjonistów-marksistów i stłumiły ich działalność odrazu, nie doszłoby nigdy do władzy czerwonych, do wojny domowej i dałoby się ocalić życie milionom ludzi. Wywołanie rewolucji w Hiszpanii było zawsze celem, do którego dążyli marksiści. Hasła społeczne, demokratyczne i republikańskie zostały wysunięte tylko dla zamaskowania się i na przynętę łatwowiernego społeczeństwa.

Mówca podkreśla hipokryzję rządów republikańskich, głoszących hasła demokratyzmu i swobody sumienia, oraz oskarżających Hiszpanię narodową o uleganie obcym wpływom i o zamiary

odstąpienia terytoriów hiszpańskich obcym mocarstwom wtedy, gdy właśnie czerwoni byli całkowicie uzależnieni od agentów Kominternu. Na końcu przemówienia referent przedstawił program społeczny generała Franco, realizowany już obecnie.

Przemówienia delegatów Hiszpanii były słuchane z dużym zainteresowaniem i pełną świadomością, że z straszliwych doświadczeń rewolucyjnych narodu hiszpańskiego płynie przestroga i nauka dla innych narodów cywilizowanych.

Jugosławia.

Przedstawiciel Antymarksowskiego Komitetu Jugosłowiańskiego przedłożył niezmiernie ciekawe informacje, które streszczamy obszernie.

Przedstawiciel Jugosławii przypomina, że podczas VII-go Kongresu Kominternu w Moskwie w 1935 r., obecny sekretarz Kominternu *Dimitrow* oświadczył: „Taktyka komunistów w Jugosławii była błędna; tak długo, dopóki Jugosławia nie zostanie rozczłonkowana, nie może być mowy o pomyślnych warunkach działalności na Bałkanach".

Dymitrow dokładnie określił stosunek sił, gdyż Jugosławia silna i zjednoczona nie dopuści do rozwoju komunizmu i dlatego konieczne jest współdziałanie komunizmu z separatystycznymi ruchami regionalnymi, które przyczyniłyby się do osłabienia lub nawet zniszczenia jedności narodowej.

W związku z tą taktyką polityczną, komuniści w Jugosławii, zachowują maskę legalności, nawiązali kontakt z rozmaitymi organizacjami politycznymi i społecznymi, a następnie, korzystając z pomocy swoich sojuszników politycznych, przeniknęli do szerokich mas ludowych.

Dla zwiększenia tendencyj separatystycznych jugosłowiańska partia komunistyczna, zachowując swoją jednolitość i charakter międzynarodowy, zorganizowała partie odrębne, jak słoweńską, potem w czerwcu 1937 r. kroacką, a przewidywane jest jeszcze utworzenie partii macedońskiej i czarnogórskiej.

Ludność wiejska stanowi w Jugosławii 85 proc. i ani z usposobienia ani ze względu na swoją sytuację gospodarczą nie jest nastrojona przychylnie dla rewolucji społecznej. Warstwa robotnicza nie jest liczna, niema też wielkich przedsiębiorstw i strajki robotnicze, mimo udziału agitatorów komunistycznych, miały charakter raczej ekonomiczny a nie polityczny.

Wobec niepowodzeń propagandy komunistycznej w śro-

dowisku chłopskim i robotniczym, postarano się o nawiązanie współdziałania ze stronnictwami politycznymi, z inteligencją o zabarwieniu lewicowym i najrozmaitszymi organizacjami społecznymi, oświatowymi, kulturalnymi, dobroczynnymi itp. Zaczęto tworzyć wspólne ligi i zrzeszenia pokoju, niezależności, wolności, demokracji itp.

Wkrótce po przeniknięciu do tych organizacyj, komuniści zaczęli działać w kierunku podniecania umysłów. Zaznaczyło się to zwłaszcza w okresie Anschlussu.

Na czele ruchu lewicowo - komunistycznego stoi uniwersytet w Belgradzie. Wśród młodzieży akademickiej przeważają marksiści, którzy również kierują organizacjami samopomocy. Akademicy marksiści wodzą rej we wszystkich manifestacjach publicznych, wydają pisma dla młodzieży, wydają i rozrzucają ulotki przy okazji każdego ważniejszego wydarzenia politycznego, mają przewagę i w organizacjach sportowych.

Tendencje zamaskowanego komunizmu dotarły do sfer teatralnych i zaznaczają się w wyborze odpowiedniego, rewolucjonizującego repertuaru. Wpływy komunistyczne zaznaczają się również i w organizacjach artystycznych.

Oczywiście komuniści jugosłowiańscy dążą również do stworzenia „frontu ludowego".

Na zakończenie swego referatu, przedstawiciel Jugosławii omówił akcję antykomunistyczną, którą prowadzi rząd i społeczeństwo.

Działalność społeczeństwa przejawia się w pracy *Jugosłowiańskiego Komitetu Antymarksowskiego*, utworzonego 4 lata temu. W Jugosławii niema podłoża dla rozwoju komunizmu. Komunizm mógłby zwyciężyć tylko w razie jakiejś katastrofy narodowej, wojny domowej lub wielkiej porażki moralnej. Jugosławia gotowa jest walczyć do ostatniej kropli krwi, ostatniego naboju i ostatniego dinara, żeby nie dopuścić do podobnej porażki.

Dania.

Delegat antykomunistycznej organizacji w Danii zaznaczył, że wprawdzie komunistów w Danii jest niewielu, niemniej jednakże mają wpływy w robotniczych związkach zawodowych. Rząd duński, pomimo iż jest związany z socjalistami, wydał ostre zarządzenia przeciwko strajkom i lokautom. Ideologia marksowska ma wielu zwolenników w związkach zawo-

dowych. Zdaniem referenta, trzecia część robotników wyznaje poglądy marksizmu.

Obecna sytuacja gospodarcza Danii jest pomyślna, co utrudnia akcję tych, którzy ostrzegają przed niebezpieczeństwem komunizmu, gdyż społeczeństwo nie bardzo interesuje się tym niebezpieczeństwem, nie rozumie go jeszcze.

Polska.

Przedstawicielka C. B. P. A. przemawiała przed polskim stoiskiem na wystawie antykomunistycznej, co ułatwiło demonstrowanie materiałów, dotyczącym nie tylko obecnej propagandy antykomunistycznej, ale również autentycznych plakatów, ulotek i reprodukcyj obrazów z okresu wojny polsko-bolszewickiej z roku 1919/20, która zaważyła nie tylko na losach Polski, lecz całej Europy.

Referentka, wskazując na mapę, wyjaśnia, że kiedy bolszewicy po owładnięciu Rosją postanowili rozpalić żagiew rewolucji w innych państwach, musieli uderzyć na Polskę, która im tamowała drogę na zachód.

Ciężką była podówczas sytuacja Polski, która dopiero powróciła do niepodległego bytu, kraj był zniszczony przez wielką wojnę, pozbawiony przemysłu wojennego, zaś transporty amunicji były zatrzymywane przez Czechosłowację i Gdańsk. W tych niezmiernie trudnych warunkach rząd polski odwołał się do patriotyzmu i ofiarności narodu. Referentka objaśnia treść wystawionych odezw, wezwań do broni, tłomaczy treść wystawionych reprodukcyj obrazów.

W okresie powojennym bolszewicy, wobec niemożności pokonania Polski w otwartej wojnie, przeszli do propagandy „pokojowej"-wywrotowej.

W tych usiłowaniach natrafili jednak na przeszkody, wynikające z charakteru narodowego Polaków, a mianowicie ich głęboką religijność, wzmagającą się jeszcze w ostatnich latach, i na żywe poczucie narodowe.

Wobec takiego nastawienia mas, komunizm w jego otwartej formie nie jest groźny dla Polaków, natomiast znajduje wielu zwolenników wśród trzy i pół milionowej ludności żydowskiej, która zwiększyła się jeszcze w ostatnich czasach na skutek imigracji.

Przechodząc od akcji pozytywnej do negatywnej, referentka zaznacza, że organy bezpieczeństwa spełniają swój obowiązek w walce z komunizmem; wspomina również o wydaniu dekretu o ochronie państwa, którego tłomaczenie na francuski zostało złożone Entencie. Partia komunistyczna w Polsce jest nielegalna, jak i wydawnictwa komunistyczne, drukowane potajemnie lub najczęściej sprowadzane z za-

granicy. W roku 1938 nastąpiła reorganizacja partii komunistycznej w Polsce i na rozkaz Czerwonej Moskwy rozpoczęto stosować nowe metody propagandy wywrotowej. Propaganda ta, celem zjednania mas, niechętnych wyraźnym hasłom komunizmu, jest starannie maskowana. Stąd wynika konieczność uświadamiania społeczeństwa i wykazywania zamierzeń, umiejętnie osłoniętych przez humanitarne hasła demokracji, pokoju lub rzekomej troski o los pracujących.

W końcu przemówienia referentka wyjaśniła, na jakich zasadach zostało powołane do życia w 1927 r. Porozumienie Organizacyj Antykomunistycznych w Polsce i na czym polega jego praca.

Stany Zjednoczone.

Następnie przewodniczący udzielił głosu przedstawicielowi „The American Coalition of Patriotic Societies“, która po raz pierwszy przysłała delegata na konferencję Ententy. Sprawy szerokiego zasięgu wpływów komunistycznych w Stanach Zjednoczonych będą musiały być omówione w oddzielnym artykule. Tu zaznaczymy tylko, że zdaniem referenta czynnikiem, który najbardziej przyczynił się do rozwoju komunizmu, była liczna imigracja po wojnie.

Imigracja ta skoncentrowała się w wielkich ośrodkach przemysłowych i dostarczyła nieproporcjonalnie dużego odsetka elementów zbrodniczych i aspołecznych.

Chociaż referent nie podkreślał roli imigrantów żydów w akcji wywrotowej w Stanach Zjednoczonych, jednakże wynika to z przytoczonej cytaty o działalności komunistycznego związku robotników „International Workers Order“, który rozwinął się z ugrupowania pracowników żydowskich.

Po wprowadzeniu ograniczeń imigracyjnych komuniści, operując zręczną taktyką, potrafili rozszerzyć swój zasięg i wśród obywateli Stanów amerykańskiego pochodzenia. Obecnie partia komunistyczna liczy 90 tysięcy członków.

Największe niebezpieczeństwo i największą siłę komunizmu stanowią jednak nie ci członkowie, którzy należą do partii i oficjalnie głoszą jej hasła, ale bardzo liczne zrzeszenia, które pod płaszczykiem pracy społecznej, kulturalnej, wychowawczej i t. p. przemycają propagandę wywrotową.

W Stanach Zjednoczonych znajduje się obecnie pod wpływami komunistycznymi 640 zrzeszeń, liczących sześć i pół miliona członków, wychodzi ponad 600 pism komunistycznych i komunizujących. Oblicza się w przybliżeniu na 100 milionów egzemplarzy rocznie wydawnictwa propagandowe partii komunistycznej i jej zamaskowanych zwolenników.

Referent wykazał infiltrację poglądów komunizujących w *New Deal* i w niektórych zarządzeniach polityki gospodarczej, a następnie omówił obszernie działalność uświadamiającą o niebezpieczeństwie wywrotowym, prowadzoną przez „American Coalition". Mimo wielkich trudności do przezwyciężenia, dokonał się jednak już stanowczy zwrot w kierunku zasad, na których państwo było zbudowane i rozwijało się pomyślnie przez 150 lat.

Na marginesie należy zaznaczyć, że zawarte w referacie potępienie ustrojów dyktatorskich, wywołało polemikę z przedstawicielem Niemiec.

Belgia.

Przedstawiciel belgijskiej „Sociéte d'Etudes Economiques, Politiques et Sociales" (skrót S. E. P. E. S.), szczegółowo zreferował w jaki sposób prowadzona jest w Belgii akcja antykomunistyczna, bardzo sprawna i dobrze pomyślana.

S. E. P. E. S. wydaje biuletyn, zawierający dokładne informacje o komunizmie. Biuletyn jest rozsyłany przeszło 5-ciu tysiącom kierowników i techników przedsiębiorstw przemysłowych. Poza tym S. E. P. E. S. ma obsługę prasową, rozsyłaną do 35 dzienników i 500 tygodników i miesięczników, obejmujących łącznie 4 miliony czytelników. Dla warstw robotniczych jest wydawany dziennik *„Le Populaire"*. Zaś dla inteligencji wychodzi biuletyn, wydawany przez *„Ligue des Etudiants pour la Paix Sociale"*.

Przy okazji różnych szczególnych wydarzeń (jak np. powrót z Hiszpanii czerwonych milicjantów belgijskich, zniechęconych do marksizmu) urządza się specjalne kampanie propagandowe. Oprócz negatywnej akcji antykomunistycznej, S. E. P. E. S. zorganizowała różne komitety i zrzeszenia, mające na celu pomoc dla bezrobotnych, pomoc dla robotników-starców, kobiet i dzieci, biura porad prawnych, wyboru zawodu, centrum zawodowe wychowania fizycznego i wiele innych, dla wytworzenia atmosfery solidaryzmu społecznego i zaufania w środowiskach dotąd niechętnych dla akcji antykomunistycznej.

Francja.

Liczna delegacja francuska reprezentowała szereg samodzielnych ośrodków antykomunistycznych, koordynujących swoją akcję. W zaczątku jest ściślejsze zespolenie tych różnych ośrodków, działających w różnych departamentach.

Na konferencji przemawiali m. in. dwaj przedstawiciele francuskiej „Union pour la Défense de la Nation". Mówili oni o akcji, wszczętej przez tę organizację, zmierzającej do wyjednania rozwiązania partii komunistycznej, działającej dotychczas jawnie. Akcja ta zmierza do celu dwiema drogami: przez wszczęcie procesu sądowego w oparciu o istniejące ustawy i przez zbieranie podpisów pod petycją do rządu, domagającą się rozwiązania partii komunistycznej.

Delegaci francuscy mówili o wyraźnym zwrocie, zwiększającym się z dnia na dzień, przeciwko prądom komunistycznym. Zmiana nastrojów zaznaczyła się zarówno w środowiskach politycznych i związkach zawodowych, jak też i w ogólnej opinii społecznej. Przyczyniły się do tego w niemałym stopniu informacje o panowaniu czerwonych w Hiszpanii, ich rabunkach, morderstwach i terrorze.

Delegat Lille i okolicy w bardzo żywy i barwny sposób przedstawił, jak prowadzona jest akcja w jego prowincji; zresztą zasięg tej akcji obejmuje całą północ Francji, gdzie znaczny procent ludności składa się z robotników i górników. Wydawane jest pismo „*Lutte Finale*", specjalnie przystosowane do potrzeb i zainteresowań ludności robotniczej, pismo to liczy już koło miliona czytelników. Początkowo prenumerata była pokrywana wyłącznie przez przemysłowców, którzy dawali wykazy robotników ze swoich przedsiębiorstw. Z czasem pismo zjednało sobie uznanie i zaufanie robotników, którzy zaczynają sami prenumerować, komunikować o zmianie adresu i t. p. Zdarza się nieraz, że żona pokryjomu prenumeruje pismo, by oddziałać na skomunizowanego męża. „*Lutte Finale*" uwzględnia obszernie kronikę lokalną, żeby zainteresować robotników. Zamierzone jest stworzenie rubryki polskiej, dla licznej mniejszości polskiej. „*Lutte Finale*" zaczyna zdobywać czytelników już w innych dzielnicach Francji poza departamentami północnymi.

W ostatnich miesiącach „*Lutte Finale*" stała się również „organem" milicjantów francuskich z czerwonej armii hiszpańskiej, którzy po powrocie do kraju zwracają się do redakcji, opowiadając o swoim rozczarowaniu do komunistycznych rządów.

Japonia.

Delegat Japonii, po przedstawieniu propagandy komunistycznej na Dalekim Wschodzie, a w szczególności w Japonii, zatrzymał się dłużej nad formami organizacyj antykomunistycznych. W roku 1933 zorganizowano w Japonii „*Zrzeszenie dla studiów nad ideami międzynarodowymi*“, na czele którego stanęło wiele wybitnych osobistości japońskich. W roku 1937 powstały jeszcze dwie pomocnicze organizacje antykomunistyczne, zaś w 1938 r. czwarta, nosząca nazwę *Międzynarodowej Ligi Antykomunistycznej.* Wszystkie te organizacje prowadzą na wielką skalę propagandę antykomunistyczną, bardzo ułatwioną wobec poparcia rządu. Zarówno radio jak i prasa są do dyspozycji, urządza się liczne wystawy, połączone z wiecami i przemówieniami.

Mówca utrzymuje, że wojna prowadzona z Chinami jest wojną przeciwko komunizmowi. Opowiada o postępach w bolszewizacji Chin i zaznacza, że oprócz walki orężnej trzeba będzie prowadzić w Chinach walkę ideową dla wytępienia wszystkich tendencyj wywrotowych. Kończy swe przemówienie, podkreślając znaczenie „paktu antykominternowskiego“.

Na marginesie tego przemówienia warto zaznaczyć, że propaganda antykomunistyczna w Japonii służy przede wszystkim celom japońskiej polityki zagranicznej.

Italia.

Przemówienie przedstawiciela włoskiego „*Centro di Studi Anticomunisti*“ w Rzymie, nosiło już zupełnie wyraźny charakter polityczny i było niezwykle agresywne.

Delegat ten mówił, że państwa można podzielić na demokratyczne i pseudo-demokratyczne. Do pierwszej kategorii zalicza Włochy i Niemcy, do drugiej wszystkie inne. We Włoszech komunizm należy do historii, obecnie został całkowicie wytępiony, nie istnieje zupełnie. Zdaniem delegata, państwa, które chcą zwalczyć komunizm, winny pójść śladami Włoch i Niemiec.

Niemcy.

Przedstawiciel niemieckiego „*Antikominternu*“ w Berlinie mówi o akcji antykomunistycznej w Niemczech. Do 1933 r. istniały tylko zrzeszenia społeczne. Od czasu objęcia rządów przez narodowy socjalizm, organizacje zostały upaństwowione i połączone w jedno wielkie zrzeszenie, którego zadaniem jest oświecenie mas niemieckich o istotnych celach komunizmu i o jego porażkach w różnych dziedzinach życia.

„Antikomintern“ posiada dobrze działającą sekcję prasową, korzysta z radia, urządza liczne wystawy antykomunistyczne, zarówno stałe jak i objazdowe w wielu miastach Niemiec. Należąca do niego firma wydawnicza, Nibelungen Verlag, wydaje dużo książek z dziedziny gospodarczej, politycznej i społecznej. Jedna z sekcji ma za zadanie kształcenie mówców. Wykorzystywane są świadectwa osób przybyłych z Z. S. S. R.

Dla uświadomienia robotników o tym, że bolszewizm nie ulży ich losowi, jedna z sekcji „Antikominternu“ bada specjalnie warunki pracy i egzystencji robotników w Sowietach. Wszystkie organizacje młodzieży, kobiece i inne otrzymują od „Antikominternu“ materiał propagandowy.

Przemówienie delegata Niemiec było w zupełnej sprzeczności z wystąpieniem delegata Italii. Zestawienie tych przemówień rodzi pytanie, że skoro komunizm nie istnieje i przeszedł w państwach „osi“ do historii, to pocóż prowadzić propagandę antykomunistyczną i utrzymywać wielkie zrzeszenie?

Czecho - Słowacja.

Czeski delegat z Pragi usiłował wykazać w swoim przemówieniu, że rząd czechosłowacki starał się zwalczać wpływy komunistyczne, zarówno w Parlamencie, jak w związkach zawodowych i manifestacjach publicznych. Zaś żywioły patriotyczne, zdaniem delegata, umiały w odpowiedniej chwili udaremnić zamierzenia wywrotowe.

Po wypadkach we wrześniu 1938 r. partia komunistyczna została rozwiązana, zaś usiłowania jej w kierunku prowadzenia działalności nielegalnej pozostały bez widocznego na razie wyniku.

Bułgaria.

Informacje podane przez delegata bułgarskiego były bardzo ciekawe. Warunki społeczne w Bułgarii nie sprzyjają rozwojowi komunizmu, wielkiej własności niema, zaś proletariat jest nieliczny. Jednakże trwa wciąż sympatia i pokrewieństwo uczuciowe z Rosją, co ułatwia propagandę bolszewicką. Delegat daje zarys przebiegu zamieszek komunistycznych w Bułgarii, a więc rewolucji w r. 1923, wybuchu w soborze w r. 1926. Potem partia komunistyczna została zakazana i obecnie działalność jej jest nielegalna. Partia prowadzi propagandę przy pomocy poselstwa sowieckiego, urządza wystawy książki sowieckiej, wyświetla filmy sowieckie, zaś przy wydawaniu własnych druków, posługuje się nieraz okładkami i tytułami wydawnictw legalnych.

Podczas ostatnich wyborów do parlamentu, radio moskiewskie wskazywało wyborcom, na kogo mają głosować. Wskazani kandydaci dostali się do Izb, ale mandaty ich zostały potem unieważnione.

Działalność antykomunistyczna w Bułgarii nosi przede wszystkim charakter prewencyjny. Władze starają się zamykać pisma o tendencji komunistycznej i usuwać komunistów z administracji. Organizacja bułgarska pracuje nad uświadomieniem młodzieży i inteligencji, prowadzi kursy antykomunistyczne w różnych miejscowościach.

W kraju, gdzie czytelnictwo nie jest zbyt rozpowszechnione, prowadzi się propagandę za pośrednictwem kina i radia, gdyż daje to lepsze wyniki.

Rosja.

(Emigracja).

Przedstawiciel „rosyjskiego ruchu narodowego pracowników chrześcijańskich" opowiada o warunkach, w jakich został powołany do życia w r. 1931 ruch narodowy.

Ma on na celu zespolenie energii tych wszystkich Rosjan, którzy chcą pracować nad odrodzeniem Rosji i zbadaniem, z punktu widzenia ideologii chrześcijańskiej i narodowej, wszystkich zagadnień, które się wyłonią może już w najbliższej przyszłości przy odbudowie tego olbrzymiego kraju.

Anglia.

Ponieważ przedstawiciel Anglii nie mógł przybyć na obrady Konferencji, p. Aubert wspomniał o niezwykle intensywnej pracy *Economic League,* która w ciągu jednego roku organizuje od 6—7 tysięcy zebrań, a bierze w nich udział około 2 milionów uczestników.

Oczywiście, *Economic League* nie zaniedbuje też akcji wydawniczej w postaci informacji prasowych, materiałów dla mówców „Notes for Speakers", broszur i t. p.

* * *

Obrady Konferencji, znakomicie prowadzone przez p. T. Aubert'a, dały delegatom dużo materiału informacyjnego z zakresu metod pracy antykomunistycznej.

Dla Polski udział w tej Konferencji był niewątpliwie pożyteczny z wielu względów. Polskie stoisko na wystawie miało znaczenie propagandowe, zaś przypomnienie o patriotyźmie Polaków i zwycięstwie naszej armii w 1920 r. okazało się szczególnie na czasie.

E. P.

Międzynarodowa wystawa antykomunistyczna w Genewie.

Jak wiemy już z poprzedniego artykułu, w Genewie odbywają się co pewien czas zjazdy porozumiewawcze działaczy przeciwkomunistycznych rozmaitych krajów, organizowane przez „Entente Internationale contre la III-e Internationale" (skrót: Entente Anticommuniste). W roku bieżącym zjazd taki został połączony z międzynarodową wystawą antykomunistyczną.

Myśl połączenia zjazdu międzynarodowego z wystawą, poświęconą przedstawieniu metod zwalczania komunizmu, została wysunięta w maju 1938 r., lecz podobny projekt był wysuwany wcześniej przez niemiecki „Antikomintern", który zamierzał zwołać Kongres Międzynarodowy w Berlinie i zorganizować wystawę międzynarodową. Wobec jednak słusznej obawy szeregu krajów, że kongres i wystawa, zorganizowana przez Niemców, będą wyzyskane dla zamierzeń zagranicznej polityki państw osi Berlin — Rzym, do realizacji tych niemieckich projektów nie doszło. Natomiast E. I. A. zorganizowała zjazd i wystawę w Genewie, na gruncie najzupełniej neutralnym.

Wystawa antykomunistyczna.

Wystawa była urządzona w dużym, specjalnie na ten cel wynajętym lokalu.

Do najbardziej udanych należy zaliczyć stoiska Francji, Hiszpanii, Polski i Rosji emigracyjnej.

Damy krótki przegląd charakteryzujący poszczególne stoiska, gdyż może to okazać się pożyteczne przy organizowaniu wystaw antykomunistycznych w Polsce.

W otwarciu wystawy, rozpoczętej przyjęciem, wydanym przez państwo Aubert, wzięło udział oprócz delegatów na Konferencję Międzynarodową, również liczne grono zaproszonych gości, zarówno Szwajcarów, jak i cudzoziemców.

Po przemówieniu p. Aubert, przypominającym powody powstania Ententy przed piętnastu laty, rozpoczęło się oglądanie stoisk, przy czym delegaci poszczególnych krajów udzielali przy stoiskach wyjaśnień.

Entente Internationale Anticommuniste.

Entente wystąpiła z największą ilością wykresów. Jedne z nich dotyczą przeciwnika i dają obraz organizacji Kominternu i obecnej sytuacji politycznej, społecznej i gospodarczej Sowietów. Inne wykresy wykazują zasięg akcji antykomunistycznej Ententy w dziedzinie konferencyj, wyjazdów członków biura Ententy, korespondentów Ententy na całym świecie, akcji w sprawie zakazu istnienia partii komunistycznej itp. Na jednej ze ścian zgrupowano okładki wszystkich pism, korzystających z biuletynów Ententy. Z polskiej prasy widzimy Biuletyn

Informacyjny P. O. K. Wśród dokumentów wystawiono listy generała Franco. Oczywiście, figurują liczne wydawnictwa Ententy.

Italia.

Włochy wystawiły ogromny fotomontaż. Górna połowa fotomontażu wyobrażała sceny z okresu szerzenia się prądów wywrotowych we Włoszech, a dolna połowa fotografie, dotyczące odrodzenia ery faszystowskiej, z których wiele ilustruje działalność organizacji „Dopo Lavoro"; widzimy więc ćwiczenia, gimnastyczne, plaże z dziećmi, pomoc dla matek, piękną autostradę w Libii, dawne błota pontyjskie, zamienione na pola uprawne itp. W środku umieszczono dużą fotografię Mussoliniego. Na drugiej ścianie wielkie napisy głoszą maksymy faszystowskie, jak np. „Il popolo e il corpo del stato e lo stato e lo spirito del popolo".

Wśród wydawnictw znajdujemy m. in. wydanie encykliki Ojca św. Piusa XI o bezbożnym komunizmie, oraz tłomaczenie na język włoski książki pułkownika Koca.

Niemcy.

Stoisko niemieckiego *Antikominternu* jest podobnie pomyślane, jak włoskie, ale wykonane znacznie skromniej. Są więc niewielkie fotografie, malujące niedolę Niemiec do 1933 r. i obecne przyjemności, dostarczane robotnikom i młodzieży przez hitlerowską organizację „Kraft durch Freude". Stoisko jest bezbarwne, niema ani jednego plakatu, ani flagi Niemiec, niema również portretu Hitlera, jeżeli nie liczyć małej fotografii, przedstawiającej jakieś zebranie, na którym Hitler przemawia z trybuny. Wydawnictwa niemieckie umieszczono na jednym stole, znajdujemy tam biuletyn „Antikominterndienst". Wśród książek najlepszą jest podobno świeżo wydana: „Der verratene Socialismus".

Stoisko niemieckie umieszczono w tym samym pokoju, co i polskie, które znajduje się naprzeciwko i w tym zestawieniu polskie zyskuje.

Polska.

Stoisko polskie jest barwne i wymowne. Godło państwowe, portrety: Prezydenta Rzeczypospolitej, marszałka Piłsudskiego i marszałka Rydza-Śmigłego, barwy narodowe, nietylko w postaci flag, ale i małych chorągiewek na książkach, zdobiących nalepki z krótkim podaniem treści książek w języku francuskim. A jest tych książek i wydawnictw, rozłożonych na dwuch stołach, znacznie więcej niż niemieckich. Barwną nutę wnoszą również duże reprodukcje obrazów z okresu wojny polsko bolszewickiej, jak bitwa pod Radzyminem, pod Zadwórzem, obrazu Kossaka, wyobrażającego na koniu naczelnego wodza zwycięskiej armii polskiej, Cud nad Wisłą, Straż nad Wisłą i Orlęta.

Wśród tych reprodukcyj historycznych obrazów wiszą autentyczne ulotki i proklamacje z tego okresu, oraz fotografie projektowanego przez Sowiety „rządu polskiego“ z Marchlewskim i Dzierżyńskim na czele, oraz fotografie księży i biskupów polskich po wyjściu z więzień bolszewiskich.

Rolę Polski w obronie Europy przed bolszewizmem uplastycznia, nie zawsze orientującym się w geografii cudzoziemcom, wielka mapa Polski, na której granica z Sowietami zaznaczona jest w postaci czerwonych fal, rozbijających się o mur polski. Jest to plastyczne sprostowanie fałszów propagandy niemieckiej, która zawsze głosi, że Niemcy bronią zachodu przed bolszewizmem. Pod mapą fotografia Ojca św. Piusa XI i oprawione w barwy narodowe różne sprawozdania, pomiędzy innymi tłomaczenie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie Państwa.

Na drugiej ścianie widzimy plakaty i afisze antykomunistyczne z obecnego okresu, oraz portret Dmowskiego, jako twórcy nowoczesnej ideologii nacjonalistycznej, stanowiącej potężny czynnik przeciwkomunistyczny. Wśród wydawnictw znajdujemy również antykomunistyczne wydawnictwo Akcji Katolickiej.

(Na końcu zeszytu podajemy dwie fotografie stoiska polskiego).

Belgia.

Inteligentnie pomyślane było stoisko belgijskie, gdzie barwny fotomontaż połączono z wykazaniem technicznych metod propagandy, stosowanych przez S. E. P. E. S. i COPAC, w myśl zasady: „Psychologie individuelle — logique rationelle. Psychologie collective — logique affective“.

Działalność COPAC jest ujęte w tych słowach: *„COPAC jest sztabem generalnym i arsenałem“*, oczywiście w sensie pobudzania energii i działalności antykomunistycznej społeczeństwa belgijskiego.

Japonia.

Najwięcej barwnych plakatów wystawiła Japonia, ale o niezbyt wysokim poziomie artystycznym. Na jednym z tych plakatów przedstawiona jest mapa świata, gdzie państwa komunistyczne są zaznaczone barwą czerwoną, socjalistyczne kreskami czerwonymi, antykomunistyczne — białe. Polska zaliczona została do tej ostatniej grupy.

Holandia.

Stoisko Holandii zawierało fotografie wystaw antykomunistycznych, urządzanych w Holandii, liczne wydawnic-

t w a antykomunistyczne, pomiędzy nimi p i s m o antykomunistyczne, wychodzące w Rotterdamie p. t. „*Geloof en Vrijheid*“.

Czecho - Słowacja.

Stoisko Czecho-Słowacji przedstawiło różne eksponaty, dotyczące rozwiązania partii komunistycznej, w postaci f o t o g r a f i j, wywieszek z blachy czerwonej nad dawnymi lokalami partii komunistycznej, organów komunistycznych „Rude Pravo“ i „Vorwärts“ z białymi plamami konfiskat, a k t y z odezwami i broszurami komunistycznymi, wśród których figurowały również sprowadzane z innych państw, oraz drukowane w Czecho - Słowacji w okładce, maskującej treść.

Wystawiono także w y d a w n i c t w a antykomunistyczne i fotografie ze z l o t ó w „S o k o ł a“, jako organizacji przeciwstawiającej się p o z y t y w n i e działalności wywrotowej.

Jugosławia.

Stoisko Jugosławii, niewielkie, wykazało działalność „Jugosłowiańskiego Komitetu Antimarksowskiego“ w różnych miejscowościach, oraz zawierało w y d a w n i c t w a antykomunistyczne.

Rosja.

W sąsiedztwie jugosłowiańskiego, znajdowało się stoisko rosyjskie, bardzo efektownie i inteligentnie pomyślane.

Białe tło przecinały na ukos narodowe barwy rosyjskie. U góry widniał bizantyjski k r z y ż, a pod nim napis: „*Narodowy chrześcijański ruch rosyjski i jego dewiza: Bóg, Ojczyzna, rodzina. Rosja odrodzi się pod znakiem krzyża*“.

R u c h ten ujmuje swoje cele w następujące hasła: „Odrodzenie polityczne, odrodzenie społeczne, odrodzenie duchowe“. Opracowuje swoją doktrynę, przygotowuje kadry, posiada organy prasy i propagandy.

Z pomiędzy tych organów wystawiono numery p i s m: „Witiaź“, „Czasowoj“ i „Nowyj Put‘.“

Wystawiono f o t o g r a f i e carów i mężów stanu, którzy ratowali Rosję w przełomowych momentach dziejowych. Jako ostatni wybitny działacz figuruje Stołypin.

Widzimy również liczne fotografie i n s t y t u c y j d o b r o c z y n n y c h dla Rosjan, a w szczególności d z i e c i r o s y j s k i c h w J u g o s ł a w i i oraz fotografie zlotów S o k o ł a r o s y j s k i e g o w Belgradzie. Fotografie opatrzone są napisami, mówiącymi o hasłach Sokoła, w których zaznacza się wszędzie głęboka w i a r a i mistycyzm religijny.

A więc czytamy tam: „Bóg nas chroni, Bóg jest z tym, który idzie na walkę. Siła w mięśniach, odwaga w sercach, Ojczyzna w myślach. Rozproszona w świecie emigracja rosyjska jest zjednoczona przez swoją wiarę i żywy organizm swego kościoła, skąd czerpie natchnienie dla pracy nad oczyszczeniem i odnowieniem Rosji.“

Hiszpania.

Stoisko hiszpańskie zajmuje całą salę. Jedna ściana obrazuje początki tworzenia się *„frontu ludowego“*, strajki, wiece, organizację komunistycznej partii itp. Dalej mamy przedstawione rządy „frontu ludowego“ przed wojną domową i podczas jej trwania. Fotografie zniszczonych kościołów, akty terroru, interwencje Sowietów, izby tortur w Barcelonie, manifestacje solidarności pomiędzy S. S. S. R. i czerwoną Hiszpanią. Wreszcie widzimy fotografie różnych momentów wojny o wyzwolenie. Mamy również przedstawione hasła nowej Hiszpanii, organizacje społeczne i wzruszający testament zabitego młodego Primo de Rivery, twórcy Falangi. Nie brakuje też portretu generała Franco i flag narodowych.

Anglia.

Stoiska Anglii i Stanów Zjednoczonych pozbawione są fotografij, portretów i barw narodowych, natomiast dają bardzo ciekawe wykresy i cyfry.

Angielskie stoisko przedstawia szemat organizacji potężnej *„Economic League“*. Organizacja ta posiada liczne ośrodki informacyjne, własną prasę, mnóstwo wydawnictw (których jednak nie wystawiono), organizuje kursy, dotyczące różnych zagadnień z dziedziny ekonomii politycznej, organizuje tysiące wieców i przemówień, którym sprzyja zwyczaj angielski organizowania przygodnych zebrań w parkach publicznych. Drugim tematem stoiska jest przedstawienie intensywnej propagandy komunistycznej, uprawianej w Wielkiej Brytanii.

Stany Zjednoczone.

Stoisko Stanów Zjednoczonych wykazuje wielki rozmach, który przybrała w tym państwie propaganda komunistyczna w ostatnim czasie. Według opinii ekspertów amerykańskich, propaganda czerwona wydaje około 10-ciu milionów dolarów rocznie. Komintern ogarnia swoimi wpływami 600 organizacyj, liczących koło sześciu i pół miliona członków.

Fotografie wydawnictw komunistycznych, wychodzących w Stanach Zjednoczonych, pozwalają sądzić o ich liczbie.

Przedstawiono również działalność antykomunistyczną, prowadzoną przez „American Coalition of Patriotic Societies“.

Szwajcaria.

Stoisko Szwajcarii zawiera t r z y d z i a ł y: 1) propagandę komunistyczną, 2) zarządzenia poszczególnych kantonów i władzy centralnej w stosunku do partii komunistycznej oraz 3) zasady, na których opiera się państwo szwajcarskie.

Podano też pełny tekst pamiętnej m o w y prezydenta Motta przeciwko przyjęciu Sowietów do Ligi Narodów.

Francja.

Bardzo ciekawe jest stoisko francuskie, które zajmuje całą salę i daje plastyczny obraz niezmiernie intensywnej propagandy różnych i n s t y t u c y j a n t y k o m u n i s t y c z n y c h, które znakomicie potrafiły przeciwstawić się akcji wywrotowej. A wiemy przecież, jak potężne i liczne były do niedawna szeregi rewolucyjne we Francji i jak niewiele brakowało do ich zwycięstwa.

Na jednej ze ścian figuruje długi s p i s w y d a w n i c t w k o m u n i s t y c z n y c h, a obok zamieszczone egzemplarze okazowe. Wiele z pośród nich, gdyby sądzić z tytułu i okładki, w niczym nie przypomina rewolucyjnej bibuły. A więc „Jeune fille de France“, której kolorowa okładka wyobraża postać młodej i miłej dziewczyny, dalej znów postać kobieca zdobi pismo, robiące wrażenie przeglądu mód i porad gospodarskich. „Le réveil des locataires“ budzi zarzewie walki klas pod pozorem troski o sprawę mieszkaniową itp.

Na innej ścianie widzimy podany wielkimi literami s p i s o r g a n i z a c y j i t y t u ł ó w p i s m, w a l c z ą c y c h z k o m u n i z m e m, pod ogólnym tytułem „*Akcja patriotyczna i antykomunistyczna we Francji*“. Czytamy więc po kolei: „La Lutte Finale“ (pismo antykomunistyczne), „Républicains nationaux“ stronnictwo, D. A. M. (skrót obrony przeciwmarksistowskiej, biuletynu rozsyłanego działaczom wygłaszającym odczyty i przemówienia), „Fédération Nationale Catholique“ (organizacja, w której bierze udział generał Castelnau), „Inter-France“ (agencja prasowa antykomunistyczna), „L‘ordre National“ (przegląd miesięczny ilustrowany, wychodzi w Paryżu), „Partie populaire Français“ (stronnictwo polityczne, zorganizowane przez byłego komunistę Doriot). „L‘espoir français“ (pismo, wychodzi w Paryżu).

Chociaż przytoczono długą listę pism i organizacyj społecznych, nie są to jednak wszytkie, gdyż niemal wszędzie w większych ośrodkach prowincjonalnych istnieją niezależne organizacje antykomunistyczne, prowadzące akcję przystosowaną do warunków regionalnych. Indywidualizm francuski nie sprzyja powstaniu jednego wielkiego zrzeszenia, skupiającego wszystkie wysiłki, jak to ma miejsce w innych państwach.

Informowano nas, że 430 pism o zasięgu 15 milionów czytelników zwróciło się do Parlamentu z żądaniem rozwiązania partii komunistycznej.

Jedno z pism, mianowicie *„l'Ordre National"*, wystąpiło do sądu z pozwem, motywującym konieczność rozwiązania partii komunistycznej. Wkrótce ma się odbyć proces sądowy w Paryżu. Niezależnie od tego z dniem 1 grudnia 1938 r. redakcja pisma „L'Ordre National" rozpoczęła akcję zbiórki podpisów osób prywatnych na petycji, zwracającej się do rządu o rozwiązanie partii komunistycznej.

Agencja prasowa „Inter - France" rozsyła swój biuletyn 800 pismom, zarówno codziennym, jak tygodnikom i miesięcznikom.

W stoisku francuskim wystawiono wiele barwnych i pełnych plastycznej wymowy plakatów. Ale komuniści przeważnie zdzierają takie plakaty we Francji, więc ta metoda propagandy napotyka na trudności. Jednakże wymyślono bardzo dowcipny sposób przeciwdziałania. Oto na zerwanym plakacie umieszcza się wąski, trudny do oddarcia, pasek papieru z napisem: *„Ten plakat krępował lokai Moskwy. Zniszczyli go więc. Komuniści obawiają się prawdy"*. Zerwany plakat z takim nadrukiem staje się jeszcze wymowniejszy, niż niezniszczony.

Filmy antykomunistyczne.

Oprócz wystawy, pokazano jeszcze dwa filmy antykomunistyczne: szwajcarski i hiszpański.

Film szwajcarski, nakręcony staraniem „Action nationale suisse contre le communisme", był zatytułowany *„La peste rouge"* (Czerwona zaraza).

Wyświetlanie tego filmu było poprzedzone przemówieniem prezesa organizacji p. Musy o konieczności czuwania wobec niebezpieczeństwa, którym jest III-cia Międzynarodówka. Film był dobrze pomyślany, wykazywał, jak powstała rewolucja bolszewicka w Rosji, przypominał o zjeździe działaczów bolszewickich w Szwajcarii w Zimmerwaldzie, przedstawiał dalej momenty z akcji bolszewickiej w różnych państwach, to wszystko przeplatał pięknymi krajobrazami szwajcarskiej ojczyzny, pełnymi piękna i spokoju, których urok zniszczyłby płomień rewolucji bolszewickiej.

Niestety, w filmie nie spotykamy ani jednego obrazu, związanego z Polską i jej zasługą historyczną ocalenia cywilizacji zachodniej przed bolszewizmem.

Film hiszpański przedstawia wojnę domową w Hiszpanii i zamierzał wyrazić poglądowo, że Hiszpania narodowa — to ład i spokojna, twórcza praca, zaś bolszewizm — to zniszczenie i okrucieństwo.

Omówieniem wniosków, wynikających z przeglądu wystawy antykomunistycznej w Genewie, zajmiemy się osobno w jednym z zeszytów Biuletynu P. O. K. Na razie poinformujemy tylko czytelników, że przy C. B. P. A. została utworzona sekcja fotograficzna, która przygotowuje kilkaset przezroczy do odczytów, odsłaniających prawdziwe oblicze komunizmu.

(E. P.)

Z książek i czasopism.

W przeglądzie książek i czasopism podajemy wydawnictwa, które odsłaniają prawdziwe oblicze Rosji sowieckiej i światowego komunizmu; omawiamy również książki, wskazujące pozytywne drogi przeciwstawienia się komunizmowi.

Fałsz podanej ręki. Gaëtan Bernoville. Spolszczyła Aniela Zdanowska. Str. 64. Nakład Księgarni i Drukarni Katolickiej Sp. Akc. Katowice 1939 r. Cena zł. 1.80.

„Front Ludowy jest dziełem komunizmu tak w Hiszpanii, jak we Francji, utworzonym dla pokrycia swej niepopularności i słabszych sił liczebnych"— pisze autor. Cała książka jest poświęcona zdemaskowaniu taktyki komunistów, która po przez ogólne zasady „antyfaszystowskiego frontu demokratycznego i ludowego" prowadzi m. in. do taktyki „wyciągniętej ręki" w stosunku do niekomunistów, do mas w organizacjach lewicowych, a nawet katolickich. Taktyka ta, pełna fałszu i obłudy, ma na celu ułatwienie penetracji komunistów w środowiskach niekomunistycznych, duchowego zdezorganizowania tych środowisk i wciągnięcia mas w falę rewolucyjną. Autor opiera się na przykładach i doświadczeniach z Hiszpanii i Francji. Wskazuje niemożność i głęboką szkodliwość jakiegokolwiek kompromisu między katolicyzmem i komunizmem, między czynnikami ładu i czynnikami rozkładu i zniszczenia. Zdaniem autora, jest tylko jedna słuszna postawa wobec komunizmu, a tą jest bezkompromisowa walka na wszystkich polach życia i kategoryczne odrzucenie fałszywych ofert „współpracy" komunistów. Książka pisana żywo, z dużą znajomością rzeczy, zawiera cenny materiał informacyjny, aktualny i dla naszych stosunków w Polsce: dla nas jest ostrzeżeniem. Staranny przekład p. Anieli Zdanowskiej i przyjemna szata zewnętrzna książki, oraz jej niewielka cena, winny sprzyjać szerokiemu rozpowszechnieniu tej wartościowej pracy.

Rewolucja pokojowa. Oliveira Salazar. Str. 282. Wydawnictwo „Verbum". Warszawa 1939 r. Cena zł. 5.—. Ład i porządek, które obecnie panują w Por-

tugalii, słusznie przypisywane są działalności Oliveiry Salazara, profesora uniwersytetu, ministra skarbu od 1928 r. i prezesa rady ministrów od 1933 r. Salazar nie olśniewał swego społeczeństwa rewelacyjnym ani rewolucyjnym programem, wspaniałymi obietnicami. Praca jego dała jednak niespodziewanie dodatnie rezultaty: zwiększenie bogactwa materialnego narodu portugalskiego, pogłębienie życia duchowego, ugruntowanie ustroju i ładu społecznego, wzmożenie powagi państwa. Nie łamiąc prawa, nie uciekając się nigdy do gwałtów kłamstwa i przewagi siły, Salazar potrafił dokonać w Portugalii wielkiej dodatniej przemiany, którą możnaby nazwać „pokojową rewolucją", nie niszczącą człowieka i jego inicjatywy, lecz przeciwnie, podnoszącą obywatela i pobudzającą jego twórczość. Książka, zaopatrzona krótkim wstępem Zdzisława Grabskiego, jest przekładem wybranych przemówień premiera Salazara, z dłuższą jego przedmową. Całość książki wyjaśnia, na jakich zasadach oparte zostało dzieło odbudowy Portugalii, a doświadczenia z tego dzieła płynące mogą być niezwykle cenne i dla innych narodów. Przekład książki bardzo staranny.

Rewolucja nihilizmu. Kulisy i rzeczywistość Trzeciej Rzeszy. Herman Rauschning. Str. 401. Wyd. T-wa „Rój". Warszawa. 1937. Cena zł. 12.—.

Jest to głośna już dziś na całym świecie książka b. prezydenta senatu Wolnego Miasta Gdańska, który zerwał z hitleryzmem. Praca gruntowna, spokojna w tonie, szczerze starająca się o obiektywizm, ujawnia nam kulisy hitleryzmu i jego destrukcyjnej, rozkładowo - rewolucyjnej działalności. Rauschning jest zdania, że hitleryzm niszczy podstawy kultury i cywilizacji, wytwarza swoisty narodowy bolszewizm, pchający Niemcy na drogę stopniowego rozkładu. Hitleryzm może wyładować się w wojnie europejskiej, a skutkiem takiej wojny łatwo może nastąpić „nie dający okiełznać się wybuch rewolucji światowej". Głos Rauschninga, b. bliskiego współpracownika Hitlera, jest głosem patrioty niemieckiego, pragnącego uchronić Niemcy przed katastrofą, do której wiedzie je barbarzyński, pogański, amoralny ruch hitlerowski. Ta ocena hitleryzmu przez autora zbiega się z analogiczną jego oceną, ogłoszoną w komunikacie C. B. P. A. Komunizm i hitleryzm to ruchy b. zbliżone do siebie. Książka niezmiernie ciekawa, porusza i oświetla szereg spraw olbrzymiej doniosłości.

Lettres de Rome — sur l'athéïsme moderne. Revue internationale. Roma, Via Palestro, 11. — Miesięcznik ten, znakomicie redagowany i zawierający dużo cennych i aktualnych informacyj, może oddać poważne usługi wszystkim, zwalczającym współczesne bezbożnictwo komunistyczne lub hitlerowskie. Z miesięcznika można wszystko przedrukowywać, nawet bez potrzeby podawania źródła. Ajencja w Polsce: Wiel. O. Jan Urban, ul. Rakowiecka 61, Warszawa (XII). Konto P. K. O. Nr. 15.239.

Lettre d'un communiste converti, des géoles du **G. P. Ou.** — Ta mała broszurka zawiera list do rodziców, pisany przez byłego komunistę z Sowietów, nawróconego na chrześcijaństwo. Wzruszająca spowiedź, głębia nawrócenia i wiary, ponure świadectwo dla komunizmu — oto co wstrząsa potężnie każdego, czytającego ten niezwykły list. Życzyć by należało, aby jak najprędzej ukazał się przekład tego listu na polski. (Sprowadzić w wyd. francuskim można od dra G. Łodyżeńskiego, Genève, Promenade St. Antoine, 14).

W walce o własny pogląd na świat. Pamiętnik absolwentki Uniwersytetu Ludowego z przedmową dra Mariana Wachowskiego. Poznań 1938. Str. 40.

Jeżeli chodzi o formę, jest to jeszcze jeden dzienniczek egzaltowanej panienki. Ale to nie jest istotne, ważny jest podany w tym pamiętniku stosunek Uniwersytetów Ludowych do różnych przejawów społecznych i politycznych w naszym państwie. Niepotrzebnie p. dr. Wachowski, utaił nazwę tej szkoły, tymbardziej, że łatwo dociec z treści gdzie się ona znajduje; dlatego niepotrzebnie, że się powinno ostrzegać społeczeństwo przed przejawami działalności szkodliwej dla państwa, wsi i samej młodzieży. Odsłonimy jednak zasłonę i powiemy: jest to Mazowiecki Uniwersytet Wiejski im. Adama Skwarczyńskiego w Głuchowie, powiat Skierniewice (własność t-wa „Przodownik Wiejski"). Ktoby z czytelników głębiej się zainteresował tym „Uniwersytetem" i jego kierownictwem, może z łatwością ustalić wszystkie nazwiska. Omawiana broszurka jest ogromnie pożyteczną ze względu na to, że ujawnia w całej pełni, jak jest zdecydowanie wrogi stosunek Uniwer. Lud. do Kościoła i religii. Dowiadujemy się z niej o haśle bezwzględnej walki klas, które rzuciło i pieczołowicie pielęgnuje kierownictwo wymienionej szkoły. Uniwer. Lud. w Głuchowie jest pod całkowitym wpływem **„Młodej Wsi"** i **„Wici"**. Po ukończeniu jego, większość młodzieży obficie zasila szeregi tych organizacyj, przynosząc ze sobą nienawiść klasową, wrogi stosunek do religii i kleru oraz wszystkiego co nie „czerwone". Na podstawie dzienniczka możemy dojść do wniosku, że i jego autorkę spotkał los innych słuchaczek, to zn. że wyniosła z Uniwer. Lud. zaszczepione głęboko ziarno nieniawiści klasowej itp. atrybutów ruchu młodowiejskiego, jednak ze wstępu p. dr. Wachowskiego dowiadujemy się, że autorka dzienniczka zorientowała się w szkodliwości dróg, na które „Uniwersytet" pragnął ją skierować i nadal pracuje w katolickich zrzeszeniach młodzieży. Ileż jednak młodzieży naszej nie zdaje sobie sprawy z celów akcji, do której ją wciągnięto! (J. S.).

Szkodliwa książka.

Pięć wieków herezji. Wypisy z literatury polskiej zebrał i wstępem zaopatrzył P. Hulka-Laskowski. Nakładem Spółki Księgarsko - Wydawniczej „Słowo", Sp. z o. o., przy pomocy Funduszu Wydawniczego im. Sen. Ludwika Józefa Everta. Warszawa 1939. Stron 240.

W książce tej zebrał znany wolnomyśliciel p. Paweł Hulka - Laskowski oderwane cytaty i wypowiedzenia z dzieł najwybitniejszych polskich publicystów, filozofów i literatów, które w sposób pośredni lub bezpośredni atakują Kościół Katolicki, przede wszystkim jego ustrój i hierarchię, względnie poszczególnych jego przedstawicieli. Jako autorów tych cytat spotykamy tam Ostroroga, Reja, Krasińskiego, Słowackiego, Mickiewicza, Norwida, Staszyca, Kołłątaja, Dmowskiego, St. Szczepanowskiego, Konopnicką, Weyssenhofa, Artura Górskiego i innych. A nawet znajdują się też odpowiednie cytaty W. Lutosławskiego, ks. dr Lutosławskiego i ks. Charszewskiego, ale jedynie tylko po to, aby przeciwstawić im zaraz cytaty innych autorów dla tym jaskrawszego przedstawienia Kościoła Katolickiego w ujemnym świetle. W dość długiej przedmowie do swej książki p. Hulka - Laskowski wyjaśnia, iż — rzekomo — celem wydania jej było udowodnienie, że Polak niekoniecznie musi być katolikiem, oraz że Polska nie jest tylko dla katolików, ale również i dla innowierców.

Z całej tej przedmowy jasno jednak wynika, iż p. Hulce - Laskowskiemu chodziło przede wszystkim o atak na Kościół Katolicki i na nacjonalizm polski, co też zostało w sprytny sposób przeprowadzone. Że o to właśnie chodziło autorowi, wystarczy przytoczyć z przedmowy p. Hulki taki ustęp: „Ale walka z ojczyzną gdziekolwiek i w imię czegokolwiek, była zawsze i jest nieporozumieniem. Wyrzekanie się ojczyzny czy to w płomiennych strofach wielkich poetów, czy **w wezwaniach manifestów komunistycznych,** jest raczej wyrazem walki o ojczyznę nową, doskonalszą, a przede wszystkim **większą, mogącą pomieścić przedstawicieli wszystkich narodowości i wszystkie prace w tych samych granicach".**

Po takim postawieniu sprawy przez autora książki, należałoby zaproponować mu, aby zamienił obywatelstwo polskie na sowieckie, gdyż w Sowietach usiłują zrealizować „manifest komunistyczny" i zbudowano „nową ojczyznę", mieszczącą różne narodowości, nacjonalizm zaś i uczucia narodowe zostały potępione i skazane na prześladowanie.

Książka szkodliwa, daleka od rzeczowego obiektywizmu, nawskroś tendencyjna, napisana chyba tylko po to, aby rozmaite agentury bezbożników wykorzystywały tę książkę dla akcji przeciwko religii. (J.).

Zbroszurowany

tom II (VII), rocznik 1938-y
Biuletynu Informacyjnego

p. t.

„Prawda o komunizmie"

obejmujący str. 264 i spis rzeczy,
jest do nabycia w Administracji
po cenie zł: 6.— za egzemplarz,
plus koszt przesyłki pocztą
i opakowania zł: 0,60.

Fragment główny stoiska polskiego na międzynarodowej wystawie antykomunistycznej w Genewie w 1939 r.

Część stoiska polskiego na międzynarodowej wystawie antykomunistycznej w Genewie w 1939 r.

dzenie pracy politycznej. Obok grupy ludzi dorosłych występuje rodzeństwo Małeckich, Krysia i Jędrek.

Jędrek wprowadzony w pracę konspiracyjną przynosi do domu książki Marksa, studiuje je i zapoznaje po trosze z „robotą“ swoją młodszą siostrę, trzynastoletnią Krysię. Pouczając ją na temat socjalizmu twierdzi, że socjalizm (str. 39), to prawie religia. Ci którzy ją wyznają dążą do najpiękniejszego celu na ziemi. Chcą, by wszyscy byli sobie równi, żeby nie było biednych i bogatych, żeby nie było nędzarzy pracujących w pocie czoła na marny kąt w suterenie i na chleb czarny dla dzieci, podczas gdy „insi trawią czas na leniuchowanie i gnuśności...“. Gdy „bojowcy“ zasiedli pewnego roku do wspólnej wigilii, mówi autorka, że (str. 54), wokół tego stołu zebrali się apostołowie nowej wiary. Apostołowie miłości i pokoju“.

Gdy grono bohaterów powieści znalazło się na letnisku w Bukowinie — zawiązali bliższy kontakt z miejscową ludnością. Pewnego dnia po odczycie o zgubnych skutkach wódki — nastąpił żywy obraz (str. 80) „Krysia w chłopskiej sukience wznosi sierp nad głową. Jędrek wysoko dzierży młot, a ponad głowami Zofia rozpina czerwoną chusteczkę sztandaru. Intonuje się robotniczą pieśń, postacie obrazu podchwytują śpiew, że rozbrzmiewa tryumfem...“.

Następuje zamach na parę królewską, wojna, Związek Strzelecki, wymarsz legionistów. Nasi bohaterowie idą na front. Krysia pracuje w szpitalu. To znowu jako kurierka przekrada się przez linie bojowe: str. 136. „Idzie pustym ugorem, wlecze za sobą nogi, uszy ma pełne huku, duszę na ramieniu, że może przyjdzie jej zemrzeć samotnie w tym polu bez pomocy niczyjej, z Bogiem ukrytym głęboko w chmurach, zimnym, obojętnym, głuchym“. Okropności wojny podkreśla autorka dosadnymi wyrazami, jak: „trzewia wydarte na wierzch“, „szmat ludzkiego ciała“, „charkot w sali operacyjnej“, wreszcie:

„Wzbieraj falo, rzygnij lufo — idzie żer! Tłumie tępy, tłumie nieszczęsny, dokąd Cię pędzą? Gdzie idziesz, szary żołnierzu z tą samą wszędzie twarzą, tylko w zmienionym mundurze? A czemu ty nie zawrócisz żołnierzu! Czemu nie bluzgniesz prawdą krwawą we wraże oczy molocha? Czemu tego krzyża z mogiły swego kolegi nie wyrwiesz i nie błyśniesz stygmatem męki przed ludzką bestią i nie zawołasz: Chryste!“.

Wreszcie wojna się kończy. Polska oswobodzona. Krysia jest nauczycielką na wsi. Śpiewa z dziećmi żołnierskie piosenki. Ale refleksje: „Tatuś bez pracy... Twój, i twój, i jego, i tyle tatusiów z założonymi rękami patrzy na głód swoich dzieci. Zatęchłe nory, mała pięść pod głową, brud, nędza,, kalectwo“...

„Wolność“?... „Dla Ciebie ginęły tysiące, tobie kupili Polskę, mały, biedny chłopcze, a ty płaczesz, a ty wyschniętą piersią szukasz tchu!?

„Dla ciebie spełniła się ofiara krwi, a ty rośniesz na śmietnisku baraków i gnijesz z nędzy!“.

Aczkolwiek akcja toczy się dokoła sprawy walki o niepodległość — jednak wtłoczone momenty zdrady nie mogą być czynnikiem wychowawczym dla młodzieży, a tym bardziej tendencje komunistyczne w postaci sądów na temat wojny i stosunków społecznych, rozrzucone w książce — dyskwalifikują książkę jako lekturę dla młodzieży.

Z bibliotek szkolnych powinna być usunięta!

A. Now.

Zeszyt 2 (55) Biuletynu P. O. K. obejmuje 32 strony.
Druk zeszytu ukończono w dniu 25 sierpnia 1939 r.
Cena niniejszego zeszytu wynosi zł. 1.— za egzemplarz.

Biuletyn Informacyjny P. O. K.

Nie jest sprzedawany w księgarniach ani kioskach, lecz jest rozsyłany według rozdzielnika i listy stałych prenumeratorów.

Prenumeratę zgłaszać należy pisemnie: Administracja Biuletynu Informacyjnego, Warszawa, ul. Kredytowa 16 m. 25, z podaniem dokładnego adresu nadawcy.

Prenumerata za 3 zeszyty wynosi zł. 3.–, za 10 zeszytów wynosi zł. 10.–, wraz z przesyłką pocztową. Przez miesiące letnie Biuletyn P. O. K. nie wychodzi. Należność wpłacać do PKO Nr 2628.

Prenumeratę liczy się nie według miesięcy, lecz wg. ilości dostarczonych zeszytów.

Zeszyt zwykły obejmuje 32 strony druku.

Przy zamówieniach zbiorowych na większą ilość egzemplarzy jednego zeszytu, cena za zeszyt obliczana jest po zł. 1.– za egz., wraz z przesyłką pocztową.

Zagranicą przedpłata za 3 zeszyty wynosi zł. 5.– wraz z przesyłką pocztową.

L'abonnement pour l'étranger, y compris les frais de l'envoi par la poste, est de 5 złoty par trimestre, compte chéques postaux Nr. 2628, Varsovie.

Cena niniejszego zeszytu wynosi zł. 1.–.

Wydawca: Stanisław Małachowski – Redaktor: Henryk Glass.

Drukarnia Artystyczna, Warszawa, Nowy Świat 47. tel. 635-80